

Misli

Thoughts

Print post publication number
100004295

MAREC-APRIL 2025
ŠTEVILKA – NUMBER 2
LETO – YEAR 74

Misli marec-april 2025

Vsebina:

- 3 Uvodnik
- 6 Vaši darovi
- 7 P. Pavle Jakop: Kje si Gospod?
- 8 Izpod Triglava
- 14 Slovenian Mission Adelaide
- 15 Polovinke
- 19 Josip Murn A.: Pesem
- 20 Slovenian Mission Melbourne
- 32 Slovenian Mission Sydney
- 38 Iz Kraljčine dežele – Queenslanda
- 40 Lastovica
- 43 Razmišljanja – Cilka Žagar
- 51 Spomini na drugo svetovno vojno
- 56 Kjer se sloni tepejo, je trava poteptana
- 59 Draga znanka
- 60 Zapisi Danice Petrič

MOLITEV K SV. MIHAELU ZA ZAŠČITO PRED VSAKRŠNO BOLEZNIJO

Mihael, veličastni nebeški princ in prvak nebeške vojske, varuh človeških duš, osvajalec upornih angelov, služabnik Božje palače, pod Jezusom Kristusom naš plemeniti poveljnik, obdarjen z nadčloveško odličnostjo in krepostmi, obljubi, da boš rešil vsega hudega nas, ki se polni zaupanja zatekamo k tebi; naj pod tvojim nenadkriljivim varstvom vsak dan napredujemo v zvestem služenju našemu Bogu. Amen.

Fotografiji na naslovnici:

Zgoraj: Parlament v Canberri
(foto: p. SP)
Spodaj: Dolomiti – Marmolada
(foto: Brigita Hernec)

Spoštovani in dragi rojaki!

Stopili smo v jesenski čas. Sodeč po visokih temperaturah pa imam občutek, da se je poletni spet nekoliko podaljšal. Pogumno korakamo skozi postni čas, ki smo ga začeli na pepelnično sredo, v letošnjem letu 5. marca. Kaj je bistveno za postni čas? Kaj Gospod pričakuje od nas? Kako vstopiti v to pripravo na veliko noč? Postni čas je na poseben način slika našega zemeljskega življenja v vsej njegovi resničnosti.

Naše življenje je pogosto ponazorjeno s puščavo, krajem srečanja z Bogom. Kakor je bila za Jezusa, tako je tudi za nas puščava kraj preizkušenj in skušnjav. Človek je vedno podvržen skušnjavi, da bi postal kakor Bog in začel sam odločati o svojem življenju. Ta skušnjava živi globoko v nas, tako da želimo odločati, kakšni naj bodo naši bližnji, kritiziramo vse okoli sebe, želimo ugoditi vsem svojim željam ter sami odločati, kaj je dobro za nas in kaj ne.

V puščavi je človek neusmiljeno vržen v kruto resničnost. Vsega je nekako oropan in ostaja mu le goli jaz: sredi peska in daljav, usahlih trav, požganih bilk, osušenih strug; brez oaz, kažipotov in vodnikov, v prahu pod ognjenim bičem sonca. Povsod okrog njega odmeva le gluha tišina. Kot je dejal Sergej Bulgakov: »Človek se zaveda, da živeti v puščavi ne pomeni le živeti brez drugih ljudi, marveč tudi živeti z Bogom in za Boga.« Ko se vse nebstveno osuje kot osušeno listje, ostaja le še bistveno, to je tisto, brez česar ni mogoče živeti, ali Edino potrebno, kar z drugimi besedami imenujemo Bog. In ko se človek na to Edino potrebno skoncentrira z vsem svojim življenjskim sokom, se naenkrat brezživljenjska puščava spremeni v cvetoč vrt in tišina v sporočilo.

Kristjani živimo danes hote ali nehote v nekakšni puščavi. Varno zidovje se maje in ruši, čutimo se osamljene. Zaman se trudimo, da bi s slamnato pregrado zaježili to puščavo, zaman in celo v svojo škodo se ji upiramo. Do dna moramo občutiti njeno brezkončno razsežnost. Če hočemo biti kristjani po novem, je dobro, da se spravimo s puščavo. To je preizkušnja začasnosti in negotovosti. Puščava je kraj, kjer se stvarnost otrese navideznosti, kjer izgine minljivost in ostane zgolj bistveno

Misli Thoughts – Božje in človeške – Misli Thoughts

Religious and Cultural Bi-Monthly Magazine in Slovenian language. Informativna dvomesečna revija za versko in kulturno življenje Slovencev v Avstraliji | Ustanovljena (Established) leta 1952 | **Published by Slovenian Franciscan Fathers in Australia.** Izdajajo slovenski frančiškani v Avstraliji | **Glavni urednik in upravnik (Editor and Manager): p. Simon Peter Berlec OFM,** Baraga House, 19 A'Beckett Street, KEW VIC 3101 | **Naročnina, darovi in naslovi: Angelca Veedetz | Stalni sodelavci:** p. Darko Žnidaršič OFM, Florjan Auser, Mirko Cuderman, Tone Gorjup, Cilka Žagar, Katarina Mahnič | **Skupina prostovoljcev v Kew** pripravi Misli za na pošto. | **Naslov (Address): MISLI, PO Box 3200, KEW VIC 3101 | Tel.: 03 9853 7787 | E-mail: slomission.misli@gmail.com** | **Naročnina za 2025** je 60 avstralskih dolarjev, zunaj Avstralije (letalsko) 120 dolarjev | Naročnina se plačuje vnaprej; ne pozabite napisati svojega imena in priimka! **Bančni račun pri Commonwealth Bank v Kew: MISLI, BSB: 06 3142.** Številka računa: 0090 1561 | **Poverjenišvo** za MISLI imajo slovenski misijoni v Avstraliji | Rokopisov ne vračamo | Prispevkov brez podpisa ne objavljamo. Za objavljene članke odgovarja avtor |

Tisk (Printing): Distinction Press, Simon Kovacic, Melbourne.

Misli na spletu: Florjan Auser <https://www.glasslovenije.com.au>. **Tam kliknite na MISLI.** | **ISSN 1443-8364**

in kar je zares potrebno. V puščavi ne vidiš nič drugega kot prostrano nebo, pesek in samega sebe. V puščavi je človek prisiljen najti samega sebe. Tu živiš na štiri oči s samim seboj. Zato je puščava tako privlačna in hkrati tako strašna. Bistvo puščave je v tem, da tu ni ljudi, da se z nikomer ne srečaš, skratka, da ni nikogar. In prav to srečanje na štiri oči s samim seboj je priprava na nujno srečanje z Bogom na štiri oči. Puščava postane tako kraj srečanja z Bogom. Puščava prisili človeka, da se odpre Bogu, ko se ljudje umaknejo iz njegovega srca. Bog je tedaj prost, da si osvoji to srce in mu govori, ker je svobodno in pripravljeno poslušati. Kdor

potuje skozi puščavo, se mora zadovoljiti samo z Bogom. Bog mora biti vse. Težka preizkušnja puščave je prav preizkušnja vere. Brez vere ne moreš živeti v puščavi.

V našem življenju se nam v trenutkih, ko gre vse narobe, zazdi, da smo zavrženi, čutimo se same in obupane in tudi v prihodnosti ne vidimo nič dobrega. V trenutku, ko se predajamo malodušju in celo obupu, dobimo sredi puščave sporočilo, ki je v takih okoliščinah bistvenega pomena. In to važno sporočilo se glasi: *Nisi se izgubil. Nekdo te pozna. Nekdo se zanima za tvojo usodo. Tvojo pot čuva ljubezniv in zaskrbljen pogled. Bog te pozna.*

Zato smo tudi mi poklicani v puščavo, ki pa ni le določen kraj, kamor romajo posebni duhovni izbranci. Puščava je kraj, kjer živiš, puščava je tvoje sedanje stanje. Puščava je namreč naše vsakdanje življenje, ki se razvija po enolični poti vsakdanjih opravil. V puščavi bomo uresničili svojo globino. Podajmo se na pot še danes.

Kako ljudje zelo radi odlašamo s stvarmi, ki jih nimamo radi, ki nam niso všeč ali zahtevajo določeno žrtev. Samo pomislite: otroci do konca odlašajo z domačo nalogo, češ, saj imam še dovolj časa; študent odlaša s študijem, češ, saj imam prvi izpit šele čez dva meseca; grešnik odlaša s spovedjo, pa si pravi – saj je še velika noč, bom takrat; bolnik odlaša z zakramentom sv. bolniškega maziljenja, ker si misli – saj še nisem čisto na koncu; tudi zdravi kristjani se tolažijo, da bodo hodili na stara leta k maši, ko bo več časa, in bodo takrat molili, ko več ne bodo mogli drugega. Vendar, kaj se nam zgodi?

Otroku zmanjka časa za nalogo, ker je predolgogledal televizijo; študent se je zmotil glede

razpisnega roka in ni bil pripravljen; grešnik je prezrl, da živi v težkem grehu ves mesec ni kar tako; bolnika in domače je nenadno poslabšanje tako presenetilo, da so pozabili na duhovnika in je umrl nepreviden. Je to pametno? Je modro tako gledanje na življenje? Bog je sicer potrpežljiv, tako kot je potrpežljiv vinogradnik s tisto nerodovitno smokvo, o kateri beremo v evangeliju: *Nekdo je imel v svojem vinogradu zasajeno smokvo. Prišel je iskat sad na njej, pa ga ni našel. Rekel je svojemu vinogradniku: »Glej, tri leta je že, kar hodim iskat sad na tej smokvi, pa ga ne najdem. Posekaj jo, čemu izčrpava zemljo?« Ta pa mu je odgovoril: »Gospod, pusti jo še letos, da jo okopljem in pognojim. Morda bo naposled obrodila sad; če pa ne, jo boš posekal.«*

Vendar bo prišel dan, ko bo Bog zahteval sadje, neke rezultate, neka dobra dela v našem življenju. Kdaj bo to – tega ne vemo. Zato je dobro biti vedno pripravljen. Če bi prišel zdajle gospodar življenja, Bog, in bi rekel: »Pokaži, kaj si v življenju dobrega storil, kako živiš?« ne vem, kaj bi mu odgovorili. Spet bi imeli tisoč in en izgovor. Da ne bi pozabili na to, nas Cerkev vabi, da bi, še posebej v postnem času, malo pregledali, kako je z nami, kaj bo treba obrezati, da bo zraslo več in bodo boljši sadovi, ali bo treba kje našo nerodovitno zemljo oplemenititi z Božjo milostjo? Bo treba odstraniti trnje in podobno? Zato nam priporoča znana tri področja: post – naše premagovanje, dobra dela – ali kot tudi rečemo – miloščino, in našo molitev.

Prvo področje – premagovanje ali odpovedi. Ko sem včasih otrokom pri verouku govoril o tem, ali ne bi bilo dobro in lepo, če bi se odpovedali kakšni sladkariji in darovali za tiste, ki nimajo niti koščka kruha, me kar niso prav razumeli. Kako bodo taki otroci sposobni za dobra dela? Samo pomislite, kako se doma upirajo, če ne dobijo, kar si želijo, če ni takega kosila, kot ga imajo radi. »Fuj, tega ne bom jedel!« rečejo, in mamice zaradi ljubelega miru hitro ocvrejo krompirček, pa spečejo zrezek, da otrok ne bo umrl od lakote. Namesto, da bi ... Brez premagovanja bodo otroci vzgojeni v mehkužce in se ne bodo sposobni soočiti z življenjem. Ali premagovanje pri pijači. Če je kdo nagnjen k njej, naj si reče »stop«. Koristilo bo njemu in njegovi družini. Koliko je alkoholizma med nami? Spet nekdo drug je navajen na grde izraze. Naj se premaguje, se ima v oblasti, in drugim bo dajal dober zgled ter krepil svoj značaj. Pa tako imenovane krščanske družine, ki se ne morejo spraviti k sveti

maši, češ, da nimajo časa. Lahko pa v nedogled gledajo televizijo. Glejte, treba se je v nečem premagovati. Brez premagovanja in odpovedovanja ni mogoče v polnosti živeti tega življenja. Končno nobeno premagovanje ni zaradi Boga, ampak zaradi nas in bližnjih.

Drugo področje so naša dobra dela. Cerkev priporoča dobra dela. Zakaj? Najprej zato, da premagujemo našo sebičnost. Pravo dobro delo je, ko občutim, da sem nekaj dal od svojega. Da se rešim stare ropotije, to še ni pravo dobro delo. Dobro delo je, ko se odpovem nečemu, kar bi še vedno lahko uporabljal. Dobro delo je tudi molitev za bližnjega in ne samo zase.

In tretje področje je molitev ali pogovor z Bogom. Brez te povezave z Bogom bomo v naših sklepih hitro opešali, premagovanja se bomo naveličali in v naših dobrih delih bomo vedno bolj skromni. Pravzaprav enega brez drugega ni. Ne govorimo, da bomo delali dobro, ko bomo bogatejši, ker bogataši so še bolj skopuški; ne govorimo, da se bomo premagovali kdaj pozneje. Prav tako je prazen izgovor, da bomo molili na stara leta, ker ne vemo, če jih bomo dočakali, in ne vemo, ali bomo takrat sploh imeli moči za molitev.

Bog sicer čaka, vendar ne bo čakal v nedogled. Zato spodbujam sebe in tudi Vas, da začnemo kar danes.

p. Simon Peter Berlec

VAŠI DAROVI

BERNARDOV SKLAD: 500 \$: HASA. **320 \$:** Roza Pliberšek. **200 \$:** N/N. **80 \$:** Andrea Andrejas. **60 \$:** Marija Valenčič. **40 \$:** Franjo in Vida Kravos, Meta Lenarčič, Dušan Jenko, Olga Gale, Milena Abram, Lojze in Anica Markič, Melita Zupan, Andrej Potočnik, Rozalija Pirc, Magda Pišotek, Olga Žužek, Vlado in Milka Kutin, Alojz in Joža Ličen, Louisa Rutar, Majda Skubla, Leopold Iglič, Vinko Lunder, Alojz Kastelic, Danica Petrič, Jožica Jurin, M. in A. Hren, Kristina Bauer, Janez Ritoč, Rafael Koren, Dragica Kalc, K. in D. Gerzina, Franc Danev, Lojzka Kuhar, Lidija Čušin, Zlata Seljak, Joseph Caf. **30 \$:** Milka in Frank Lovrec, Peter Mandelj. **20 \$:** Maria Zaja, S. in J. Novak, I. Skrajnar, Frank Tomažič, Toni Zrimšek, Majda in Irene Ludvik, Milka Brožič, Gizela Špiclin, Jože Konda, Alojz Papež, Olga in Jože Lah, Emma Iskra, Justina Miklavec, M. Kromar, Mirko Koder, Frank Murko. **15 \$:** R. in D. Grlj, Jože Reholc, Knjižnica Dušana Černeta. **10 \$:** Alojz in Palma Ašenberger, A. in M. Tuksar, Martin Šuštarčič, Frank in Romana Žetko, Tilka Lenko, Lora Vičič, Norma Ivančič, Peter Tomšič, Toni Urbančič, Olga Brne, Peter Bole, Elio Ilias, Frank Novak, Ani Dezman, Ivan Barat, Julijana Kure, Lucija Knafelc. **ZA PEDRA OPEKO:** 1000 \$: N/NACT. **30 \$:** Milica Hajek.

In Gospod je rekel: »Poslušajte, kaj pravi krivični sodnik! Mar Bog ne bo pomagal do pravice svojim izvoljenim, ki noč in dan vpijejo k njemu? Bo mar odlašal?«

Kje si, Gospod?
Toliki kličejo zaradi krivic,
zaradi krutosti in sleparij.
Zakaj ne pomagaš do pravice,
zakaj se upiraš našim prošnjam?
Si postal neobčutljiv,
si se nas naveličal?
Čakaš na našo vero?

Kako naj verujemo brez pravice,
kako naj verujemo brez milosti,
kako naj verujemo ob Tvojem molku,
kako naj polni ran in zlomov
živimo le iz hrepenenja
in iz golega obstoja s Teboj?
Utrujeni od neuslišanih molitev
tonemo v ravnodušnost,
ogenj ugaša v naših očeh,
upanje umira v naših srcih,
vera odteka iz našega življenja!
Kje naj najdemo moč za zvestobo,
če nam je Ti ne boš podaril?
Kje naj najdemo moč za ljubezen,
če je ne bomo izkusili pri Tebi?

Pustiš nas prositi in čakati,
ker prosimo le za stvari,
ker prosimo le za pravice,
ker prosimo le za svoje zmage ...
ne prosimo pa Zate!

p. Pavle Jakop

IZPOD TRIGLAVA

Tone Gorjup

UMESTITEV ŠKOFA ŠTUMPFJA V KOPRU

V koprski stolnici je bil 1. februarja slovesno umeščen novi ordinarij škof Peter Štumpf. V uvodnem delu maše je škofijski tajnik prebral papeževu bulo o imenovanju nekdanjega murskosoboškega ordinarija za četrtega škofa v letu 1977 obnovljene koprške škofije.

Sledilo je simbolično dejanje predaje škofovske palice škofa Jurija Bizjaka nasledniku. To je storil z besedami: »Škof Peter, sprejmi palico, znamenje pastirske službe, in skrbi za celotno čredo, v kateri te je Sveti Duh postavil, da kot škof vodiš Božjo Cerkev.« Zatim ga je pospremil do škofovskega stola. Naslednji dan na svečnico, 2. februarja, je škof Štumpf prvič daroval sveto mašo v konkatedrali Kristusa Odrešenika v Novi Gorici. Ker je svečnica tudi dan posvečenega življenja, se je popoldne na Sveti Gori pri maši srečal z redovniki in redovnicami, ki bivajo v škofiji. Dva dni zatem je bil na prvem pastoralnem obisku

na Škofijski gimnaziji v Vipavi. Škof Štumpf pa ostaja tudi apostolski administrator murskosoboške škofije. Kot je povedal, bo na štirinajst dni obiskoval svojo nekdanjo škofijo, ki jo zdaj le upravlja. Upokojeni škof Jurij Bizjak se je naselil v Strunjanu in bo znova več časa posvetil Svetemu pismu, saj je bil pred imenovanjem za škofa predavatelj biblicistike na teološki fakulteti.

BO SLOVENIJA POSKRBELO ZA LASTNO VARNOST?

V minulih tednih je med evropskimi voditelji dozorelo spoznanje, da morajo EU in njene članice okrepiti svoje vojaške sposobnosti in povečati izdatke za vojsko. Med razlogi je vojna v Ukrajini, še bolj pa nov pristop ameriške administracije do Evrope oziroma pogled Donalda Trumpa na zvezo NATO in na Staro celino, ki se je preveč zanašala na ameriško vojaško moč. Rusija je pred tremi leti vstopila v oboroževalno tekmo in njen zadnji cilj ni Ukrajina. ZDA se umikajo, zato mora biti Evropa pripravljena. Tudi za dosego miru v vojni, ki jo je proti Ukrajini začela Rusija, in za njegovo ohranjanje, je potrebna močna Evropa. Zato so voditelji EU, med njimi premier Robert Golob, v začetku marca podprli načrt Evropske komisije za krepitev vojaških zmogljivosti držav članic. To pomeni predvsem več denarja za obrambo. V Sloveniji je večino časa na oblasti politika, ki za to nima posluha. Naša država se je

leta 2014 skupaj z ostalimi članicami zveze NATO zavezala, da bo izdatke za obrambo zvišala na dva odstotka bruto domačega proizvoda. Čeprav je od takrat minilo več kot deset let, te mednarodne zaveze ni izpolnila. Po odstotkih, ki jih daje v ta namen, je na repu med državami članicami. Robert Golob se ob zadnjem prihodu v Bruselj ni mogel izogniti odgovoru na vprašanje o višini sredstev za obrambo. Dejal je, da bo morala Slovenija izdatke na dva odstotka bruto domačega proizvoda zvišati pred letom 2030, kot je sicer načrtovala. Slovenija naj bi načrt zvišanja izdatkov pripravila do vrha zveze NATO konec junija v Haagu. Predsednik SDS Janez Janša je ob tem dejal: »To je neka oddaljena obljuba, ki jo vedno daje leva vlada, zato da ni treba že letos ali pa naslednje leto nič narediti.« Prepričan je, da bo treba sredstva za obrambo dvigniti prej in bistveno bolj kot na dva odstotka. Kot je dodal, dvigi ne smejo iti na račun zdravstva, šolstva, konkurenčnosti evropskega gospodarstva. Rezerve medtem med drugim vidi v sredstvih za zeleni prehod in za nevladne organizacije. Spomnil je še, da so za obrambo bolj kot orožje pomembni ljudje, ki so državo pripravljeni braniti. Prepričan je tudi, da če bi države članice zveze NATO pred več kot dvajset leti, ko so se prvič zavezale, da se za obrambo nameni dva odstotka bruto domačega proizvoda, to obvezo izpolnile, danes verjetno ne bi bilo velike vojne na evropskih tleh. Vladna stranka Levica, ki zagovarja izstop iz zveze NATO, meni, da v primeru, da pride z vrha povezave taka zahteva, jo moramo

poskušati kot država čim bolj izigrati. V vladini SD menijo, da je treba biti zelo previden pri tem, od kje vzeti ta sredstva. V opozicijski NSi podpirajo dvig obrambnih izdatkov, mora pa ta biti premišljen. Če Slovenija pri tem ne bo sledila drugim državam, bo po njihovem mnenju politično, gospodarsko in varnostno ostala sama.

17. PROTESTNI SHOD UPOKOJENCEV

Na Trgu republike v Ljubljani je 19. februarja potekal velik protestni shod upokojencev, študentov, delavcev, kmetov ter drugih nezadovoljnih državljanov, ki so razočarani nad vlado

Robert Goloba. Tako kot dosedanje shode sta ga organizirala Inštitut 1. oktober in stranka Glas upokojencev pod vodstvom Pavla Ruparja. Tokrat so na shod prišli tudi nekateri sindikati ter predstavniki političnih strank. Rupar je na shodu med drugim dejal: »Točno dve leti je, odkar smo se prvič zbrali tukaj. Dve leti nas Golob tlači in se norčuje iz nas. Zahtevali smo zimske dodatke in jih ponovno zahtevamo, ker smo upravičeni do njih. Zahtevali smo usklajevanje pokojnin tudi z inflacijo. Včeraj je prišel podatek, da bomo

dobili za lansko leto vsega skupaj borih 4,6 odstotka, medtem ko sami vemo, da so življenjski stroški, energenti in vse ostalo precej dražji. Zakaj se norčujete iz nas?» Drugi so opozarjali na čakalne vrste v zdravstvu, ki se daljšajo, na pomanjkanje kadra v socialnovarstvenih zavodih, v vzgojnih ustanovah, na delitev med vladno elito in navadne državljane ... Med protestniki je bilo več predsednikov strank. Janez Janša je med drugim spomnil, da SDS zbira podpise podpore za razpis zakonodajnega referendum zoper dodatke k pokojninam za nekatere kulturnike. Spomnil je, da so se nekaj let nazaj na istem trgu zbirali tisti, ki so pozivali k smrti. »Mi danes tukaj ne pozivamo k smrti, ampak k življenju,« je dejal in dodal, da je v Sloveniji dovolj prostora za vse ljudi dobre volje. Ob tem je dodal, da vendarle pozivajo tudi k razumu, oblast je namreč čedalje bolj nora, vsak dan nas nekaj presenetijo. V nagovoru je spomnil, da z njo Slovenija izgublja tudi mednarodni ugled.

V RUDNIKU VELENJE UMRLI TRIJE RUDARJI

V velenjskem rudniku je 20. januarja zvečer prišlo do nesreče, v kateri so življenje izgubili Aleksander Judež, Mitja Stropnik in Dejan Črep – očetje, sinovi, možje in prijatelji. Nesreča se je zgodila v jami Preloge v delu rova, kjer je skupina rudarjev opravljala odkop. Ob nenadnem vdoru mulja in vode, se je enajstim rudarjem uspelo rešiti, tri pa je zalilo oziroma zasulo. Prvega so našli že kmalu po nesreči, za druga dva je ostalo še nekaj upanja. Reševalci so

začeli z ročnim odkopavanjem nasutega materiala. V velenjski župniji so se medtem povezali v molitvi s prošnjo »Sv. Barbara, bodi blizu rudarjem in reševalcem v nevarnostih, izprosi tolažbe svojcem ponesrečenih, pokojnim pa večni mir.« Po dveh dneh iskanja so prišli do drugih dveh rudarjev; bila sta mrtva. Ob dnevu žalovanja je direktor premogovnika med drugim dejal: »Ta tragedija nas je globoko pretresla. A nas tudi spominja na pomen tovarištva in solidarnosti, ki ju rudarji živijo vsak dan. Sandi, Dejan in Mitja so bili več kot sodelavci – bili so bratje, kamerati, ljudje, ki so si med seboj zaupali in delili najtežje trenutke v teminah globin. In skupaj so tam tudi ostali.« Pred tem se je zadnja hujša nesreča zgodila leta 1962, ko so umrli štirje rudarji. V tem rudniku je pred vstopom k frančiškanom nekaj let delal tudi p. Janez Tretjak.

SPOMENIK SLOVENSKE OSAMOSVOJITVE

Vlada je pred kratkim sprejela sklep o postavitvi spomenika slovenske osamosvojitve. Zdaj je na vrsti ministrstvo za obrambo, ki je zadolženo za izvedbo javnega natečaja za njegovo postavitev. Svoje mesto bo dobil na Trgu republike, kjer še vedno stoji spomenik revolucije. Ta zdaj dela sramoto tudi borcem narodnoosvobodilnega boja, saj dokazuje, da je bila med vojno in tudi desetletja po njej v ospredju revolucija. Kaj se bo zgodilo s spomenikom, ki predstavlja totalitarno komunistično oblast, ni znano. Ministrstvo bo mednarodno odprto javni natečaj za postavi-

tev spomenika izvedlo v sodelovanju z zbornico za arhitekturo. Lokacijo spomenika so izbrali zaradi kraja spomina slovesnosti ob osamosvojitvi in prvega dviga slovenske zastave 26. junija 1991, ko je bila slovesno razglašena neodvisna in samostojna republika Slovenija. Ob tem se pri vodilnih predstavnikih osamosvojitve poraja vprašanje, kakšen spomenik lahko pričakujemo od sedanje vlade, ki je ukinila nastajajoči muzej slovenske osamosvojitve.

40 DNI BREZ ALKOHOLA

Postna akcija, ki je v organizaciji Slovenske karitas zaživela pred dvajsetimi leti, dobiva nove poudarke. Ne gre le za obliko posta, je na pepelnično sredo spomnil generalni tajnik Karitas Peter Tomažič. Kar dvesto tisoč prebivalcev v Sloveniji čuti stisko in trpljenje zaradi alkohola in ta številka se

žal ne zmanjšuje. Akcija 40 dni brez alkohola, ki na različne načine ponuja pomoč, je med drugim vpeljala še spletni svetovalni program eSOS. Lani je pomoč za svoje težave z alkoholom preko njega poiskalo več kot štiristo oseb. Peter Tomažič je še dejal: »Veselim se, da ta akcija dvajset let združuje

zdravstvo, socialo, promet in tudi duhovni vidik – prvo postno soboto je na Brezjah maša za vse svoje in zdravljene alkoholike. Hvala vam, da smo v tem času brez alkohola, predvsem pa, da smo celo leto in ves čas zmerno in z 0,0 na cesti.« V akciji kot soorganizator sodelujejo Javna agencija za varnost prometa, Med.Over.Net in Nacionalni inštitut za javno zdravje. Med podporniki je še vrsta drugih ustanov od ministrstva za zdravje do raznih zavodov in društev. Letošnje geslo akcije je: Ti in jaz – 40 dni brez alkohola. Opozoriti želi na moč medčloveških vezi in sodelovanja, saj vemo, da alkohol pogosto uničuje odnose v zakonu, družini in med ljudmi nasploh; uničuje pa tudi zdravje.

NOVA KRAŠKA JAMA

Jamar Matej Husu je v zimskih dneh nedaleč od kraja Orlek pri Sežani odkril novo jamo. Vhod vanjo je na slovenski strani, več kot polovica njenega doslej znanega podzemnega dela pa je v Italiji. Z ekipo, ki se mu je pridružila, so pregledali del jame in izmerili 265 metrov dolžine rova in 175 metrov globine. Jama po predvidevanjih leži blizu podzemnega toka reke Reke, ki so ga želeli doseči, a jim je zmanjkalo vrvi. Zato že načrtujejo nov obisk. Pri dosedanjem raziskovanju so naleteli na precej veliko dvorano, ki je dolga 90 metrov, široka 40, strop pa je visok 50 metrov. Po nastanku gre za starejšo jamo, zato ima precej različnih kapnikov. Ker v njej še ni bilo ljudi, so kapniki in druge jamske tvorbe nepoškodovani. Jamarsko društvo Sežana jo je poimenovalo kar Matejeva jama.

130 LET PLANINSKEGA VESTNIKA

Planinski vestnik, najstarejša še izhajajoča slovenska revija, ljubitelje gora razveseljuje od časa župnika na Dovjem Jakoba Aljaža in njegove zamisli, da postavi stolp na vrhu Triglava. Prva številka je kot glasilo Slovenskega planinskega društva izšla 8. februarja 1895 v Ljubljani. Revija je od začetka opravljala povezovalno, izobraževalno in informativno poslanstvo ter pomagala širiti planinsko in narodno zavest. Skupaj s prvimi bralci je *Planinski vestnik* spremljal postavitev Aljaževega stolpa na vrhu Triglava – sedem mesecev po začetku izhajanja, z njimi se je veselil prve koče in kapele na Kredarici, poročal o odprtju naših prvih poti v visokogorje ... in pozneje podoživljal drznost prvih plezalcev doma, ko je dozorel čas, pa tudi na najvišjih vrhovih sveta. *Planinski vestnik* danes predstavlja najpopolnejši zgodovinski arhiv slovenskega planinstva in njegove krovne organizacije, Planinske zveze Slovenije. Ob letošnjem jubileju je izšla knjiga *Mojstranške veeverice*, ki govori o plezalnih legendah šestdesetih in sedemdesetih let prejšnjega stoletja. Ob jubileju je uredništvo *Planinskega vestnika* pripravilo tudi e-različico revije, ki omogoča branje na telefonu, tablici ali računalniku.

HIŠA SOŽITJA

V središču Murske Sobote, na Slovenski ulici 40, so 6. marca odprli »Hišo sožitja«, ki želi postati stičišče madžarske in slovenske kulture ter identitete. S prostori hiše upravlja podjetje Minta, ki ga je ustanovila Pomurska madžarska samoupravna narodna skupnost,

obnovo in opremo pa je v celoti zagotovila Madžarska. Direktor podjetja verjame, da hiša lahko postane neke vrste okno v Madžarsko. Predsednica Zveze Slovencev na Madžarskem Andrea Kovacs pa si želi, da bi podoben prostor dobili tudi Slovenci v Budimpešti.

ZBOROVSKO PETJE OSTAJA ŽIVO

Revija Primorska poje, ki se je začela 21. februarja v Vipolžah, letos ponuja 35 koncertov po Sloveniji, v zamejstvu in na Hrvaškem. Na to več kot pol stoletja staro tradicionalno predstavitev naše ljubiteljske kulture se je letos prijavilo več kot dvesto zborov s skoraj štiri tisoč pevci. Koncerti se bodo vrstili vse konce tedna. Med zadnjimi pa bosta koncerta 31. maja na Trgu Evrope na meji obeh Goric, in 1. junija v Marijini romarski cerkvi na Svetih Višarjah. Da je zboro-

vska glasba še vedno lahko izziv tudi za skladatelje, dokazuje mednarodni skladateljski natečaj za zborovske skladbe z naslovom Izvori goriškosti. Prejšnji mesec ga je razpisala Zveza slovenske katoliške prosvete v Gorici. Natečaj sodi med dejavnosti, ki jih zveza izvaja ob letošnji Evropski prestolnici kulture Nova Gorica-Gorica. Odprt je do 15. septembra skladateljem in skladateljicam brez starostne omejitve. Z njim želijo spodbuditi nastanek novega in sodobnega zborovskega gradiva. Razpis je izšel v slovenščini, italijanščini in furlanščini, na njem pa sprejemajo priredbe ljudskih pesmi iz območja širše Goriške.

SLOVENSKI SLIKARJI NA DUNAJU

V galeriji Belvedere na Dunaju so konec januarja odprli razstavo Svet v barvah: Slovensko slikarstvo 1848–1918. Razstava, ki jo je avstrijska galerija pripravila v sodelovanju z Narodno galerijo v Ljubljani, predstavlja osrednja dela slovenskega slikarstva od pomladi narodov do razpada skupne avstro-ogrske države ob koncu prve svetovne vojne. Do konca maja je na ogled 132 del slovenskih in avstrijskih umetnikov, ki so bili na različne načine povezani in predstavljajo nekakšen umetniški lok med Dunajem in našimi kraji. Na razstavi so dela Jožefa Tominca, Ivane Kobilca, Ferda Vesela, Riharda Jakopiča, Ivana Groharja, Matije Jama, Mateja Sterne na in Avgusta Bertholda. Kot odmev na njihov likovni izraz so z nekaterimi deli predstavljeni tudi Groharjev vzornik Giovanni Segantini, Dunajčanka Tina Blau, v Mariboru rojeni Anton Nowak, in Ernst Stöhr, ki je živel v Bohinju.

NIKA IN DOMEN PREVC DVAKRATNA SVETOVNA PRVAKA

Brat in sestra iz znane družine smučarskih skakalcev Prevc iz Selške doline sta prinesla s svetovnega prvenstva v nordijskem smučanju, ki je potekalo od 26. februarja do 9. marca v Trondheimu na Norveškem, po dve zlati in po eno srebrno medaljo. Nika Prevc je

zadnji dan februarja na srednji skakalnici osvojila zlato medaljo. Drugo odličje je dobila nekaj dni pozneje na tekmi mešanih ekip na veliki skakalnici. Slovenske barve so poleg nje zastopali še Ema Klinec, Domen Prevc in Anže Lanišek. Nadelo so si srebrne medalje in naslov svetovnih podprvakov. Na moški ekipni tekmi so naslov svetovnih prvakov osvojili Lovro Kos, Domen Prevc, Timi Zajc in Anže Lanišek. Le dan pozneje je Nika Prevc zmagala tudi na zadnji tekmi skakalk in postala še svetovna prvakinja na veliki skakalnici. Predzadnji dan prvenstva je na veliki skakalnici zmagal tudi brat Domen Prevc in se prvič veselil posamičnega naslova svetovnega prvaka. Nika Prevc bo dobila še drugi zaporedni veliki kristalni globus, saj je tudi v letošnji sezoni daleč pred drugimi skakalkami.

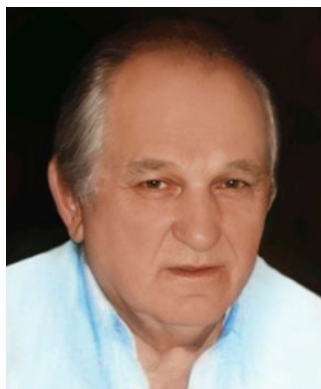

Slovenian Mission Adelaide

47 Young Avenue, West Hindmarsh SA 5007
Poštni naslov: PO Box 156, WELLAND SA 5007

NAŠ POKOJNI

ALBIN SILVESTER BRANKO KRESEVIČ se je rodil 8. februarja 1939 v Račicah pri Podgradu, jugozahodno od Ilirske Bistrice v Sloveniji. Bil je deveti, najmlajši otrok Antona in Jožefe Kresevič.

V petdesetih letih prejšnjega stoletja se je odločil, da pobegne čez mejo in se pridruži svojemu bratu Danilu v Avstraliji. Leta 1969 se je odločil, da se vrne v Evropo,

v Belgijo, kjer sta živela njegova brata Viktor in Drago. V Avstralijo se je vrnil leta 1969, in delal v tovarni Monroe v Tonsleyju, dokler tovarne niso zaprli, v njegovih zgodnjih sedemdesetih, ko se je upokojil.

Drugega junija 2017 se je poročil z Antonijo (Tonko) Zupančič. Poroka je bila v naši cerkvi, na mestu, kjer je zdaj njegova krsta. Verjamem, da je bilo to tudi po nebeški priprošnji njegove svakinje Ive, žene brata Danila, ki je večkrat rekla, da si zelo želi, da se poročita. To se je torej izpolnilo po njeni smrti.

In tako sta Tonka in Branko skozi »zgode in nezgode« srečno živela v Morphett Valeju. Ko je že težje vozil, sta s Tonko skupaj prišla najprej v slovensko cerkev

k maši, popoldne pa še v slovenski klub, katerega predsednik je bil nekaj časa. Tam je bil vedno vesel svojih starih prijateljev in znancev, zdravje pa ga je počasi zapuščalo. Ko je morala Tonka na operacijo, je vedela, da Branko ne more biti sam doma in da tudi ona po operaciji nekaj časa ne bo sposobna skrbeti zanj, zato ga je začasno dala v dom za starejše nedaleč od doma v Morphett Valeju. Tam sem ga obiskal, in prav tako v bolnišnici, kjer je pri polni zavesti prejel zakramente za bolne in umirajoče, nato sva pa še malo poklepetala. Iz bolnišnice se je vrnil v dom za starejše, od koder je 17. februarja odšel v večnost.

Tonka je bila zelo vesela podpore, ki jo je imela od svojih domačih, še posebej pa od Brankovih nečakinj Nives in Olivije. Njun oče, Brankov brat Danilo, ki je še edini ostal od devetih bratov in sester, se žal zaradi svojega zdravstvenega stanja pogreba ni mogel udeležiti.

Od pokojnega Branka smo se poslovili s pogrebno mašo v naši cerkvi v petek, 28. februarja dopoldne, popoldne pa smo ga položili k večnemu počitku v mavzoleju pokopališča Enfield.

Sožalje njegovemu bratu Danilu, nečakinjam Nives, Silvani, Oliviji in nečaku Anthoniju v Avstraliji, ter mnogim drugim bratrancem in sestričnam, nečakom in nečakinjam v Sloveniji in drugod po svetu.

Naj pokojni Branko počiva v miru!

p. David Šrumpf

POLOVINKE

Katarina Mahnič

Na robu nečesa grozečega (30)

Ravno sem se vrnila z vrta. Prijetno utrujena in zadovoljna, ker so drevje, hortenzije, vrtnice ... spet obrezani, sem se vrgla na kavč. Kar čutim, kako bo zdaj ob prvem dežju vse veselo pognalo, in lahko bi zavriskala z mojim ljubim belokranjskim pesnikom Otonom Župančičem: *Moje srce kipi in polje, moja duša je židane volje, kot bila bi pila kraški teran*. Čeprav se narava, roko na srce, za te moje »intervencije« kaj dosti ne spremeni. Gre svojo pot, obrača svoj cikel letnih časov, ne potrebuje me. Če zelenja ne bi obrezala, bi pač podivjalo, v škodo nam, ljudem, in ne naravi. Tudi narcise ne odpirajo svojih umetelnih glav, da bi me razveseljevale, in forzicija se ne šibi pod slapom rumenih cvetov mojemu čudenju v čast. Še regratu je kaj malo mar, da je v teh dneh zdaleč najpopularnejša jed na domači mizi. Je pač prišla pomlad. Tako preprosto je to v botaničnem svetu. Koliko hudega bi si ljudje prihranili, če bi znali tako živeti; ampak najbrž bi tudi zamudili kaj izjemno lepega.

Jon Derganc: Brezna, 2011,
11 srebrnoželatinastih fotografij
50,8 x 40,6 cm

Na to indiferentnost, ravnodušnost narave, me je pred leti prvič opozoril sin Jon s svojo zelo posebno diplomsko nalogo na Akademiji za likovno umetnost. S fotografskim aparatom se je lotil brezen, prav tistih, v katerih so ležale ali še ležijo kosti po vojni pobitih Slovencev. Seznam s koordinatami brezen, razmetanih po vsej Sloveniji, je dobil v knjigi Mitja Ferenc *Prikrito in očem zakrito: prikrita grobišča 60 let po koncu druge svetovne vojne*, potem pa smo ga prijatelji in družina vozili po terenu in z njim iskali vhode v ta brezna, ki jih je fotografiral s fotoaparatom velikega formata. Vse negative je razvil in velike povečave naredil sam v frančiškanskem samostanu v Novem mestu, kjer mu je bivanje in prepotrebni ustvarjalni mir omogočil takratni župnik, zdaj melbournski pater Simon Peter. Ob predstavitvi diplomske naloge

je bila tudi fotografska razstava, o kateri je Jon zapisal: »Namen cikla fotografij *Brezna* je predstaviti travmatičen zgodovinski dogodek poveljnih pobojev (vojnih ujetnikov in civilistov med in takoj po koncu druge svetovne vojne) na Slovenskem, z naravnim objektom, ki je neposredno povezan s tem dogodkom. Ta objekt so ustvarili naravni procesi, kar pomeni, da je zanj dogodek nekaj zunanjega, da je do njega popolnoma brezbrizen. Bistvo objekta je tisto, kar ga sestavlja, to pa je ravno tisto, česar ni. V tem pogledu je brezno zelo podobno dogodku: dogodku, kot biva zdaj, po dogodku. Tako lahko *Brezna* ponudijo vseobsegajoč pogled nanj. *Brezna* imajo dostop do dogodka, kakor se pojavlja zunaj časa – kot absolutni dogodek – ki vključuje preteklost, sedanost in prihodnost. *Brezna* so hkrati popolnoma odprta in popolnoma zaprta. Kažejo vse in nič. Dogodku dovolijo, da se oglašča v tišini.« Všeč mi je bila originalnost pristopa – da Jonovo umetniško delo ni bilo komentar političnih dogodkov, ampak se je osredotočilo na odnos narave do dogodka. Narave, ki se ne zmeni za še tako hude stvari, ki so se zgodile na njenih krajih, pa čeprav bodo v človeškem umu te nepojmljive grozote za vedno povezane z njimi. Brezno je za naravo brezno, pa naj bo polno ali prazno.

Ko sem že pri umetnosti, ki je, kot kaže že Jonov projekt, precej zapletena in časovno zamudna stvar, kjer ne šteje samo fizično delo, ampak vse tuhtanje, ki pride pred in med njim, in se lahko zavleče v mesece, včasih celo leta, ne morem

Forzicija na semiškem vrtu

mimo zbiranja podpisov za razpis zakonodajnega referendumu o zakonu o dodatku k pokojninam za izjemne dosežke na področju umetnosti. In čeprav je pobudo za razpis referendumu vložila poslanska skupina SDS, ki vem, da je, skupaj z njenim vodjo Janezom Janšo, favorizirana stranka Slovencev pod Južnim križem, se čutim dolžna zapisati, da to ni prav. Če kdo naredi nekaj narobe ali se vede sovražno in napadalno, je treba to povedati, se temu upreti, pa naj bodo to levi ali desni. Robert Golob ali Janez Janša.

Ravno ta ostra delitev na leve in desne je po mojem mnenju večna travma Slovenije; stojimo za svojimi izvoljenimi, jih opravičujemo in podpiramo, pa naj bodo njihova dejanja še tako nizkotna – in sklicevanje referendumu za spodkopavanje umetnosti in kulture, ki naj bi bili, skupaj z jezikom, simbol in identiteta nekega naroda, ni samo

nizkotno, ampak tudi nerazumno dejanje. Izhajam iz kulturniške družine – mama je bila igralka, oče gledališki lektor, režiser, pisatelj in pedagog, sestra je pisateljica, sin in njegova žena akademska slikarja, sama imam status samozaposlene v kulturi. Zelo dobro torej vem, kako kulturniki živimo, koliko in kaj vse naredimo in koliko smo za to (pod)plačani, zato me je ta zahteva SDS, da se za kulturo ja ne bi odrinilo še kakšnega »fičnika« več, toliko bolj prizadela. Najbolj noro pri vsem skupaj pa je, da bi stroški referendumu znašali kar pet milijonov evrov, kar bi za lepo število let pokrilo kakršne koli dodatke h kulturniškim pokojninam. Pa ne samo kulturniškim.

Druga stvar, ki trenutno kar pošteno kroji usodo Evrope in bi nas morala skrbeti tudi v Sloveniji, je nedavna izvolitev Donalda Trumpa za ameriškega predsednika. Ne vem, kako nanj gleda Avstralija, sem pa v *Mislh* zasledila nekaj pozitivnih misli o njem in njegovem »oprodu«, superbogatašu Elonu Musku. Morda je res, da moč in položaj v ljudeh prebudita občudovanje, vendar vseeno težko razumem, da kdo lahko verjame, da si Trump želi miru – miru v Ukrajini, miru v Gazi ... ko pa so njegova mirovna pogajanja samo trgovanje, »kšeft«, daj-dam. Na Ukrajino pritiska, da mu v zameno za mir preda območja z redkimi minerali; Gazo bi spremenil v ameriško riviero Bližnjega vzhoda, kamor bi ljudje drli na počitnice, Palestince pa izgnal v sosednje države. Sprevržene rešitve brez vsakršne empatije do ljudi – ampak saj je že dolgo jasno, da empatija in denar ne sobivata najbolje. Tudi Evropi je začel soliti pamet, češ da je treba dvigniti prispevek za oboroževanje, in videti je, da mu kar poklekamo. Seveda, ko pa zna v svoje »mirovniške« traktate vplesti tudi grožnje o tretji svetovni vojni ... Je Amerika sploh še zaveznica Evrope, ali pa se počasi spreminja v njenega sovražnika? Vsekakor se je s prihodom Trumpa krepko zamajalo življenje, ki smo ga poznali. V Sloveniji se politiki mrzlično sprašujejo, od kod naj vzamejo, da bodo čimprej dosegli zahtevana dva odstotka bruto domačega proizvoda za obrambo, nikakor pa se ne spomnijo, da bi lahko kdaj vzeli tudi od svojih plač. Vem, naivno zvenim, ampak o tem se res velikokrat sprašujem. Tudi ob naravnih katastrofah ali kadar je treba pomagati otrokom z redkimi boleznimi, ki morajo za edinstvena zdravljenja v tujini (ponavadi Ameriki) plačati nepredstavljive vsote, stopimo skupaj državljani, nikoli politiki (ne levi, ne desni). Mi sežemo v žep in prispevamo vsak svoj drobiž. Ampak iz malega, če je številno, raste veliko.

Hvalabogu za to radodarno solidarnost slovenskega ljudstva – srce imamo res na pravem mestu, kadar udari kaj hudega.

V povezavi z Ameriko mi je mamičina sestra Majda povedala dve lepi, solidarni zgodbi iz časov, ko še ni bilo telefonov, interneta in vseh drugih hitrih povezav. Ljudje so ostajali v stiku po pismih. Stara mama je imela prijateljico Kristino, ki je iz Semiča odšla v Ameriko. Ker je imela stara mama krasne lase, ji je Kristina pisala: »Tako slabe lase imam, Rezka, pošlji mi svojo kito.« In stara mama ji je res poslala nekaj svojih kit. Kristina si je dala iz njih narediti lasuljo in je pošiljala mami slike, kakšna je videti, enkrat pa jo je z lasuljo na glavi celo obiskala v domovini. Mamico, ki je bila tuberkulozna že v osnovni šoli, pa je sredi štiridesetih let prejšnjega stoletja rešil penicilin, ki ga je zanjo kot čisto noviteto v paketu poslal atov prijatelj iz Amerike, s katerim sta bila skupaj v vojski. Kar težko je danes verjeti v takšne nesebične, iznajdljive podvige, ki so se dogajali celo z enega na drug kontinent nekoč davno. Ko je bila Amerika še obljubljena dežela in so bili ljudje, kljub pomanjkanju tehnike in prevoznih sredstev, čvrsteje povezani in v večjo oporo drug drugemu, kot smo si v današnjih individualističnih časih.

Z Ameriko in njenimi grožnjami pa me trenutno povezuje tudi knjiga, katere prevajanje sem ravnokar zaključila. Le da tokrat grožnje prihajajo od nekod drugod, ali kot so v knjigi večkrat imenovani, od »naših prijateljev iz nekih drugih krajev«. Njen naslov je *Neizbežno – znotraj Pentagonovega lova na NLP*, napisal pa jo je Luis Elizondo, ki je dolga leta sodeloval v ameriškem vojaškem aparatu in bil v Pentagonu, dokler ni pustil službe, zadolžen za preučevanje vsega nenavadnega, kar bi lahko povzročilo grožnjo nacionalni varnosti. Knjiga o neidentificiranih anomalnih pojavih (NAP) – nekoč imenovanih neznani leteči predmeti (NLP) se bere kot napeta kriminalka, bolje rečeno srhljivka, saj tudi največjemo skeptiku postane jasno, da ob tolikšni množici videnj in dokazov verodostojnih ljudi ne moremo več trditi, da smo v vesolju sami. Predvsem pa je zanimivo to, kako je hotelo ameriško obrambno ministrstvo vse skupaj pomesti pod preprogo, kot da se ni nikoli zgodilo. Dejansko je bila stigmatizacija NAP leta 2017 še vedno tako močna, da si večina komercialnega in vojaškega osebja ni upala poročati o svojih opažanjih iz strahu, da bi škodovala svoji karieri in ugledu.

Podobno večina civilnih prič o svojih doživetjih ni hotela razpravljati s prijatelji ali družino, še manj pa vložiti uradnega poročila o svojih videnjih. V predgovoru knjige Luisov sodelavec med drugim zapiše:

»Neidentificirani anomalni pojavi so me že dolgo zanimali, vendar je bil pred tajnim sestankom v Pentagonu to zame abstrakten pojem. Zdaj pa je to vprašanje kar naenkrat postalo konkretno in zelo zaskrbljujoče. Ko je Lue predstavljaj podatke, ki jih je zbiral lepo število let, sem se včasih težko osredotočil. Moje misli so begale, ko sem skušal na novo preračunati in popraviti svoj nenadoma spremenjeni zemljevid realnosti. Ali bi nas lahko odkrile ena ali več inteligentnih vrst iz drugega osončja? Če je tako, zakaj bi se vesoljci tako korenito in vztrajno zanimali za ameriške vojaške zmogljivosti? Je šlo zgolj za radovednost, kakšne so naše najnaprednejše tehnologije? Ali za ocenjevanje morebitnih groženj, na katere bi lahko naleteli med delovanjem v Zemljini atmosferi? Ali pa se je dogajalo kaj bolj grozečega? So te naprave zbirale obveševalne podatke o ameriških vojaških silah za podporo nekega zlovesčega načrta? Kaj bi lahko storili, da bi ugotovili zmogljivosti teh plovil in namene tistih, kdor koli že so, ki so jih upravljali? Kako bi lahko premagali birokratsko sovražnost, ki je preprečevala, da bi te informacije dosegle glavne oblikovalce politik v izvršnih in zakonodajnih vejah oblasti? In javnost?«

Nič spodbudnega nisem imela za povedati danes. Ampak v takšnih pritlehnih, zdraharskih, zmedenih časih pač živimo. Če se nas ne bo naveličala narava ali se z nenehnim pohlepom in vojnam ne bomo uničili sami, nam jo lahko zdaj zdaj zagodejo še obiskovalci iz vesolja. Ni čudno, da mi v glavi, utrujeni od vsega, spet odrešujoče odzvanja Župančič: *Meni se hoče širokih ravnin in svobodnega obzorja, meni se hoče mogočnih višin, vladajočih zemlje in morja.*

Ne vem, od kod je jemal to svojo večno svetlobo. Meni je tu in tam že malo zmanjka.

Josip Murn Aleksandrov

4. 3. 1879–18. 6. 1901

PESEM

Vzhajaj, vzhajaj, solnce zlato,
in preženi noč temno
in pozlati mi dobrovo,
goro tiho in nebo!

Zlat, vesel, kot so cvetlice,
ki kot demant se blišče,
čist, kot so zvonovi mili,
ki iz dalje se glase.

Vzhajaj, vzhajaj, solnce zlato,
zlat pripelji s sabo dan,
zlat, vesel, kot je škrjanček,
ki pozdravlja te glasan.

In, oj solnce, s tabo tudi
sen me tožen naj pusti,
naj kot rosa v mehki travi
radost v srcu zablišči.

Slovenian Mission Melbourne

p. Simon Peter Berlec OFM
Mobile: 0455 444 912
Sts. CYRIL and METHODIUS
SLOVENIAN MISSION

Baraga House, 19 A'Beckett Street
PO Box 3200, KEW VIC 3101
Tel.: (03) 9853 7787
E-mail: slomission.melbourne@gmail.com

MOLITEV ZA BOLNEGA ČLOVEKA

***Bog naš Oče,** tvoj Sin, je sprejel naše trpljenje, da bi nas naučil kreposti potrpežljivosti v človeški bolezni. Usliši molitve, ki jih darujemo za našega bolnega brata/sestro. Naj vsi, ki trpijo zaradi bolečin ali bolezni, spoznajo, da so bili izbrani za svetnike, in se zavedajo, da so povezani s Kristusom v njegovem trpljenju za zveličanje sveta. To te prosimo po Kristusu, našem Gospodu. Amen.*

***Oče v nebesih,** podeli (ime bolnika) tolažbo v njegovem trpljenju. Daj mu pogum, ko je prestrašen, potrpežljivost, ko je prizadet, upanje, ko je razočaran, in ko je sam, mu zagotovi molitveno podporo svojega svetega ljudstva. To te prosimo po Kristusu, našem Gospodu. Amen.*

V torek, 11. februarja 2025, na god Lurške Matere Božje, smo obhajali 33. svetovni dan bolnikov. Papež Frančišek je za to priložnost napisal poslanico z naslovom: »Upanje ne osramoti« (Rim 5,5), temveč nas krepi v stiski. V njej je zapisal:

»Ti izrazi so tolažilni, vendar pa lahko zlasti v tistih, ki trpijo, zbudijo nekaj vprašanj. Na primer: kako naj ostane močni, ko se nas v telesu dotaknejo težke bolezni, ki nas onesposobijo in morda zahtevajo zdravljenje, katerega stroški pa presegajo naše gmotne mož-

nosti? Kako naj bomo takšni, ko poleg našega trpljenja vidimo trpljenje tistega, ki nas ima rad in se kljub temu, da nam je blizu, čuti nemočnega, da bi nam pomagal? V vseh teh okoliščinah čutimo potrebo po podpori, ki je večja od nas: potrebujemo Božjo pomoč, pomoč njegove milosti, njegove previdnosti, tiste moči, ki je dar njegovega Duha. Za trenutek se torej pomudimo pri razmišljanju o Božji navzočnosti v bližini tistega, ki trpi, zlasti pri treh vidiki, ki so zanj značilni: *srečanje, dar in podelitev*.

1. *Srečanje*. Ko Jezus pošlje 72 učencev, jih spodbudi, naj bolnim rečejo: »Približalo se vam je Božje kraljestvo«. To pomeni, da prosi, naj tudi v bolezni, če je še tako boleča in težko sprejemljiva, pomagamo doumeti, da gre za priložnost srečati se z Gospodom. Če namreč v bolezni po eni strani čutimo vso svojo krhkost ustvarjenih bitij – telesno, duševno in duhovno –, po drugi strani doživimo bližino in sočutje Boga, ki v Jezusu deli naše trpljenje. On nas ne zapusti in nas pogosto preseneti z darom vztrajnosti, za katero ne bi nikoli mislili, da jo imamo v tolikšni meri, in ki je sami ne bi nikoli našli.

Bolezen tedaj postane priložnost za srečanje, ki nas spremeni, za odkritje neomajne skale, na katero se lahko zasidramo, da se spoprimemo z viharji življenja. Gre za doživetje, ki nas kljub žrtvi naredi močnejše, ker se bolj zavedamo, da nismo sami. Zato rečemo, da bolečina vedno nosi s seboj skrivnost odrešenja, ker nam daje izkusiti bližnjo in stvarno tolažbo, ki prihaja od Boga.

2. In to nas pripelje do druge pobude za premišljevanje: *dar*. Nikoli se namreč ne zavedamo močnejše kot v trpljenju, da vsako upanje prihaja od Gospoda, in da

je potemtakem najprej dar, ki ga moramo sprejeti in gojiti ter ostajati »zvesti Božji zvestobi«. Sicer pa šele v Kristusovem vstajenju vsaka naša usoda najde svoje mesto na neskončnem obzorju večnosti.

Šele iz njegove velike noči izhaja gotovost, da nas nič, »ne smrt ne življenje, ne angeli ne poglavarstva, ne sedanost ne prihodnost, ne moči, ne visokost, ne globokost, ne kakršna koli druga stvar ne bo mogla ločiti od Božje ljubezni«. In iz tega »velikega upanja« izvira vsak drug žarek luči, s katerim premagujemo preizkušnje in ovire življenja. Pa ne samo to! Vstali tudi hodi z nami in postane naš sopotnik, kakor se zgodi pri učencih iz Emavs. Tako kot onadva lahko tudi mi z njim delimo svojo zbežanost, svoje skrbi in razočaranja, lahko poslušamo njegovo besedo, ki nas razsvetljuje in razvne naša srca ter ga prepoznamo v lomljenju kruha, ko v njegovem »biti z nami«, doumemo – četudi v mejah sedanosti – tisti »onstran«, ki nam s svojim približanjem vrača pogum in zaupanje.

3. In tako pridemo do tretjega vidika, do *podelitve*. Kraji, kjer ljudje trpijo, so pogosto kraji podelitve, na katerih drug drugega bogatimo. Kolikokrat se ob postelji nekega bolnika naučimo upati! Kolikokrat se v bližini tistega, ki trpi, naučimo verovati! Kolikokrat sklonjeni k tistemu, ki je v stiski, odkrijemo ljubezen! Doumemo, da smo vsi skupaj

drug za drugega »angeli« upanja, Božji glasniki: bolniki, zdravniki, medicinske sestre, družinski člani, prijatelji, duhovniki, redovniki in redovnice. In sicer tam, kjer smo: v družinah, v ambulantah, v domovih za nego, v bolnišnicah in na klinikah.

In pomembno je, da znamo doumeti lepoto in pomembnost teh milostnih srečanj in se jih naučimo zabeležiti v dušo, da jih ne pozabimo. Ohraniti v srcu priazen nasmeh zdravstvenega delavca, hvaležen in zaupljiv pogled bolnika, razumevajoč in skrben obraz zdravnika ali prostovoljca, obraz, poln pričakovanja in strahu, zakonca, otroka, vnuka ali dragega prijatelja. Vse to so luči, ki jih moramo ceniti in ki tudi v

temi preizkušnje ne dajejo samo moči, ampak nas učijo pravega čuta do življenja v ljubezni in bližini.

Dragi bolniki, dragi bratje in sestre, ki pomagate trpečim, v tem jubileju imate bolj kot kadarkoli svojo posebno vlogo. Vaša skupna hoja je namreč znamenje za vse, »hvalnica človeškemu dostojanstvu, pesem upanja«, katere glas sega daleč onkraj sob in postelj v zdravstvenih ustanovah, kjer se nahajate, ter spodbuja in opogumlja v ljubezni »sodelovanje celotne družbe«, v sozvočju, ki ga je včasih težko uresničiti, je pa prav zaradi tega prijetno in močno, sposobno prinašati luč in toplino tja, kje sta najbolj potrebni.

Vsa Cerkev se vam za to zahvaljuje! Tudi sam se vam zahvaljujem in molim za vas ter vas izročam Mariji, Zdravju bolnikov, po besedah, s katerimi so se mnogi bratje in sestre obrnili nanjo v stiski: »Pod tvoje varstvo pribežimo, o sveta Božja porodnica, ne zavrzi naših prošenj v naših potrebah, temveč reši nas vselej vseh nevarnosti, o častitljiva in blagoslovljena Devica«.

Blagoslavljam vas skupaj z vašimi družinami in vašimi dragimi, in vas prosim, da ne pozabite moliti zame.«

V nedeljo, 2. marca 2025, se je pri maši predstavila Slomškova šola. Ravnateljica Veronica Smrdel Roberts, učiteljica Julie Kure Bogovic, starši in

učenci so sodelovali pri maši, pri kateri smo prosili za blagoslov v novem šolskem letu. Blagoslovil sem tudi šolske torbe.

Postni čas smo začeli na pepelnično sredo, 5. marca 2025. Maša s spokornim obredom pepelenja je bila ob 10. uri.

Križev pot premišljujemo ob petkih in nedeljah pred mašo.

SLOVENSKO DRUŠTVO JADRAN – maša na čast sv. Jožefu bo v prostorih društva v nedeljo, 16. marca 2025 ob 12.30.

IZDELOVANJE (pletanje) BUTARIC bo na cvetno soboto, 12. aprila 2025, od 9. ure (am) naprej. Vabljeni!

CVETNA NEDELJA, 13. april: blagoslov zelenja in butaric ter sveta maša z dramatiziranim branjem pasijona bo ob 10. uri v cerkvi.

VELIKI ČETRTEK, 17. april 2025: spomin Gospodove zadnje večerje. V Kewju bo maša ob 18. uri (6 pm). Po njej bo ob Gospodovi ječi sledila molitvena ura za duhovne poklice.

VELIKI PETEK, 18. april: spomin Gospodovega trpljenja in smrti. Ta dan je strogi post. Ob 11. uri (am) bo pobožnost križevega pota, ob 15. uri (3 pm) bo spomin Gospodove smrti, češčenje križa in obhajilo. Božji grob bo spet v lurški votlini, kjer se bomo zbrali v molitvi po obredu v cerkvi. Nabirka velikega petka je namenjena kristjanom v Sveti deželi, ki nam ohranjajo svete kraje. Pokažimo jim svojo solidarnost, pomoč in bratsko bližino. Bog povrni za ta Vaš dar.

VELIKA SOBOTA, 19. april: ob 18. uri (6 pm) bomo v Kewju pričeli s slavljem luči velikonočne vigilijske slovesne maše ter nato s preprosto vstajenjsko procesijo in blagoslovom velikonočnih jedil.

VELIKA NOČ GOSPODOVEGA VSTAJENJA, 20. april 2025. Slovesna maša bo ob 10. uri (am). Po njej bo tudi blagoslov velikonočnih jedil.

VELIKONOČNI PONEDELJEK, 21. april: praznična maša bo ob 10. uri (am).

BELA NEDELJA – praznik BOŽJEGA USMILJENJA, 27. april 2025. Maša bo ob 10. uri (am).

Prvo nedeljo v maju, 4. maja 2025, bomo kot občestvo praznovali *materinski dan*.

VELIKONOČNO VOŠČILO

Dragi moji »farani« pod južnim križem. Še danes velja Jezusova opogumljajoča beseda, ki jo je izrekel na večer velikonočnega dne apostolom: »Ne bojte se, jaz sem!« Ta beseda prinaša mir tudi nam, če jo le hočemo sprejeti. Naj Jezusovo vstajenje, največjo resnico vseh časov, izpričajo naša prizadevanja, naša želja po duhovnem napredku, naša iskrenost in dobrohotnost. Naj nam srce zapoje veselo Alelujo v znamenje našega radostnega srečanja z Vstalim vsak trenutek našega življenja!

Phil Bosmans je zapisal: »Prave vrednosti in dragocenosti luči in svetlobe se človek prav zave šele takrat, ko se znajde v temi, ko ne vidi več niti za korak pred sabo. Podobno je tudi v duhovnem življenju. Ko človeka zajame

tema preizkušnje ali hudobije, trpljenja ali notranje stiske, tedaj z vsem srcem zahrepeni po luči, po rešitvi, po sočutju in dobroti – z eno besedo: vedé ali nevedé zahrepeni po Bogu, ki je naša edina zares odrešujoča Luč. Kako tolažilna je resnica, da žarek Božje luči lahko človeka doseže prav v vsakem položaju, tudi v najhujši temi, in ga popelje navzgor k Praviru svetlobe, k Soncu dobrote. Kje naj dobimo moč, da bomo nesebično svetili drugim, če ne pri Njem, ki je Luč od Luči in biva v večni svetlobi? Misel na neminljivi dan, ki je pred nami, in na toplino Očetovega doma naj nas ogreva in bodri, da bomo zares živeli kot otroci luči!«

Še naprej Vas prijazno vabim, da se v prihodnosti vsaj kdaj udeležite tudi petkove maše ob 10. uri (am). Ob petkih je tudi več možnosti in časa za pogovor. V nedeljo je res veliko stvari, in včasih se zdi, kot da si nočem vzeti časa za vas ali da vas kar na hitro odpravim. Vesel bom vsakega, ki bo prišel na pogovor med tednom, vsekakor pa vas prosim in vam priporočam, da me pred tem pokličete po telefonu (0455 444 912), da bom doma in ne boste ostali pred zaprtimi vrati. Hvala za Vaše sodelovanje in razumevanje.

Za vse tiste, ki zaradi oddaljenosti, oslabelosti ali drugih vzrokov ne morete priti v cerkev v Kewju, še vedno obstaja možnost spremljanja maše na družbenem omrežju. Prenašamo tako petkovo kot nedeljsko mašo ob 10. uri (am) na naši Facebook strani: Slovenian Mission Melbourne <https://www.facebook.com/slovenianmissionmelbourne>

ODŠLI SO

JOŽA LUDVIK, rojena URBANČIČ, je umrla v nedeljo, 29. decembra 2024, v McCulloch Housu v Claytonu. Rodila se je 26. februarja 1938 v vasi Koritnice pri Knežaku. Od nje smo se poslovili v četrtek, 9. januarja 2025, v naši cerkvi v Kewju. Ob 10. uri smo zmolili rožni venec, kateremu je sledila maša zadušnica. Ob 12.45 (pm) smo jo pokopali na pokopališču Springvale Botanical Cemetery. Sočutje hčerkama Sonji in Katherine, ter bratu Borisu v Sloveniji.

MAXIMILIAN (MAX) PIŠOTEK je umrl v sredo, 29. januarja 2025, v Box Hill Hospitalu v Box Hillu. Rodil se je 18. aprila 1939 v vasi Vrhole pri Slovenskih Konjicah. Od njega smo se poslovili v petek, 7. februarja 2025, v naši cerkvi v Kewju. Ob 12. uri smo darovali mašo zadušnico. Ob 14.30 (2.30 pm) smo ga pokopali na pokopališču Templestowe Cemetery.

Sin Damian je med drugim o svojem očetu povedal:

»My name is Damian, and these are my sisters Natasha and Marie, and we are the proud children of Max. We are here today to share the journey of Max's 85 years. He was someone so special and dear to all.

Growing up during WW2 was a challenging and difficult time for the Pisotek family. Dad's father was not home much as he was hiding from both, the German and Yugoslav Communist army, to ensure he would not get caught up in the fighting and leave his young family. Dad fondly remembers sitting on a German soldier's knees as a toddler, while his mother would provide whatever food/drinks to the soldiers stationed in the village in order to keep their family safe.

At the age of nine, Dad tragically lost his mother. She passed away at the age of 35 from pneumonia. Dad's sister Ivanka, only 11 years old at the time, had to become the mother figure that looked after the young family. Dad loved his sister Ivanka and was always very close to her, and he tried to help the family where he could with chores on the farm, preparing for the harsh winter months that lay ahead in Slovenia.

In his teenage years, Dad wanted to become a butcher, however there were no apprentice positions available, and so Dad reluctantly became an apprentice cobbler. He would make, mend, polish and deliver the shoes to the customers' homes. This is why he loved cleaned, polished shoes, and brown leather shoes were his favourite. Which is why we are wearing our brown leather shoes today!

Times grew harder in communist Yugoslavia and all men were required to report for military service for one year. Dad could see there was little opportunity for a prosperous future, and being a lover not a fighter, wanted to escape and move away to have a better life. He made the agonising decision to leave his family and leave Vrhole and Slovenia. His first attempt to illegally cross the border into Austria failed and he was caught and jailed for a night as a minor. Dad had to now reevaluate his strategy and retry. After turning 18 he tried again with his neighbour Joe and was successful. Dad crossed the border and gained refugee status. He was selected by a Slovenian family looking for farm workers who lived just over the border near Bad Radkersburg in Austria. Dad worked hard and stayed on this family farm where he made lifelong friends. Dad's best mate Joe, who he escaped from Slovenia with, had made his way to Australia and suggested for Dad to come and join him. No harsh winters, great weather, beaches, gorgeous women and lots of opportunities for work. 'What are you waiting for Max?!' And so, Dad's big adventure to Australia began. He left Austria for Italy,

where he boarded the ship 'Roma' in Genoa, bound for Australia. When he saw dolphins jumping in front of the ship as they set sail, he knew it was a good omen and that he was going to the 'lucky country'.

In 1961, Dad arrived in Melbourne on his 21st birthday! He began his new life at the Bonegilla Migrant Camp. Even though it was a difficult time, learning a new language, tasting new foods and learning about the Australian lifestyle, he always stayed positive. After six months, the Slovenian priest Father Basil selected young Slovenian men from Bonegilla Migrant Camp to help them find jobs and begin their new lives in Australia. Dad's new home was Baraga House. During that time Dad helped prepare Slovenian graves at Keilor Cemetery. He also joined the Triglav Choir, he participated in plays, he played the bass guitar and trumpet in concerts, and he made lifelong friends.

Dad's first paid job here in Melbourne was as a forklift driver. However, being a young man with a sense of adventure, and wanting to explore this beautiful new country, Dad decided to become an interstate truck driver.

Through a friend Dad made contact with a Slovenian family living in Hawthorn who had a trucking business called 'Triglav Transport'. Arriving for his interview, Dad was greeted by the boss' daughter, but you would all know her as Magdalene. For a teenage Magdalene it was love at first sight with his light grey cardigan! It goes without saying, Dad got the job! Dad's new job took him up and down the east coast between Brisbane and

Melbourne and there were even some trips as far as Broome. Back in the day the roads were not sealed. Life on the road was not easy, it was lonely, the work was very physical and the journeys were long. The trucks had no power steering, there was no air conditioning, no automatic transmission, no electric windows or mobile phones! But Dad loved his job, the towns he drove through, the wide brown land, and he loved working with my grandfather, Anton. They became very close.

On the 6th of November 1970, Dad and Mum were married in this very church. Theirs was a love story of the ages! They were so in love, right to the end. Their love for each other was unconditional, romantic and inspiring. Dad always said he loved Mum's legs, especially when she wore her sexy red boots! After a short honeymoon in Canberra, Dad was extremely proud to take his bride to Slovenia, in order to introduce her to his family.

As Mum and Dad settled into married life, they moved into their brand new house in Mooroolbark in October 1971. On 2nd August 1972 I was born and Dad was happy that a baby boy was born to carry on the Pisotek name. In 1973, Dad took over the family trucking business after the tragic passing of his father-in-law and colleague. This tragic accident rocked Dad and the whole family, and certainly made him question how much longer he would be an interstate truckie, now that he had a young family.

On the 25th May 1979, Mum and Dad welcomed a daughter, Natasha. This was a very special time as Dad was able to witness and be part of the

birth. He was so overwhelmed that he bought flowers and chocolates for the nursing staff. Gosh, Mum, I hope Dad bought you some flowers, too.

On the 29th January 1982, the family welcomed another daughter, Marie, completing the family unit.

In 1984 Dad was suffering a massive heart attack at the age of 44. The doctor suggested him to take a six months break from work. Mum and Dad saw this as a good opportunity to take their young family overseas to meet the family in Slovenia, Canada and finish off the trip with Disneyland.

Dad recovered from his heart attack and returned to work. He continued to work very hard to provide for his family. He insisted on giving us all a good education. He always supported Mum in her work and endeavours, and was always encouraging and involved with our co-curricular activities.

One of Dad's highlights was welcoming his family to Australia. His cousin, his sister, and nieces visited, but he especially loved our grandfather's visit. Oče, as he was known as, spent six months with us and six months with uncle Ivan in Queensland. Dad was so proud and so happy to share this time with his father and to showcase his Australian life.

In 1996, Dad suffered another major heart attack, resulting in a quadruple bypass. Poor Dad's heart health was severely compromised and thus began Dad's ailing health.

It was because of his ill-health that doctors ordered Dad to stop driving Heavy Vehicles. Dad was forced to retire earlier than he had expected, at the age of 64. He was very upset to

not continue working as a truckie, as it was his passion and life.

However, happier times were on the horizon for Dad. He became a grandfather and decided he wanted to be called Opa. He loved being in the company of his seven grandchildren. His eyes would always light up when they came into the room. He enjoyed watching them grow, teaching them and spending time with them.

After 37 years, Mum and Dad made the decision to downsize, and while leaving Gill Place was hard, a family home filled with love and happy memories, Mum and Dad embarked on one last project to build their home in Bitali Court. In 2015, Mum and Dad moved into their new home – Dad always wanted Mum to have a new home!

May 2016 saw more heartache for Dad and our family. Dad suffered a stroke which compromised the right side of his body and affected his speech. His lack of mobility and speech really challenged him, but he never complained and carried on like a trooper.

Last November, Mum and Dad celebrated their 54th Wedding Anniversary. Their true love, support, commitment and dedication for each other was always something to aspire to.

Dad was a brave, independent, adventurous man. I cannot imagine leaving my family behind. But thank you Dad for making that bold move, as we would not be here today. He was hardworking and had an amazing work ethic. You must 'verk, verk, verk'. He was punctual. He was neat, tidy and very house proud. He had a great sense of humour, and enjoyed entertaining family and friends. Dad was a worrier,

always concerned about his family. He was a true gentleman, well respected, humble, very kind and considerate. He was a wonderful husband, a caring and loving dad, a devoted grandfather and a special friend to all.

Today, Max, Dad, Opa, we have celebrated your life and we now wish you eternal heavenly rest. Thank you, Dad, for shaping us into the people we are today. We are proud to call you our father, but more honoured to call you our friend.»

Sočutje ženi Magdi, sinu Damianu, hčerkama Natashi in Marie, vnukom Alexu, Maxu, Xavierju in Oscarju, vnukinjam Mii, Sienni in Isabelle, bratu Ivanu v Avstraliji, ter sestri Ivanki v Sloveniji.

ANTON (Tone) MIKUŠ je umrl v ponedeljek, 17. februarja 2025, v Weary Dunlop Retirement Villageu v Wheelers Hillu. Rodil se je 27. julija 1931 v vasi Veliko Mlačevo (Boštanjska vas) pri Grosupljem. Od njega smo se poslovili v torek, 25. februarja 2025 ob 10. uri, v Tobin Brothers Currents of Life Chapelu v Noble Parku. Ob 11.30 smo ga pokopali na pokopališču Springvale Botanical Cemetery.

Imel je starejšega polbrata Vinka in mlajšega brata Janeza. Leta 1937 je začel hoditi v šolo, a z začetkom 2. svetovne vojne se je njegovo izobraževanje prekinilo. Pomagal je očetu v družinskem podjetju. Zelo rad je bral knjige.

Po vojni se je življenje počasi normaliziralo. Pri 17 letih si je našel delo pri obnovi mostu v Veliki Loki. Naučil se je sestavljati in upravljati žerjav. Po dokončanju mostu leta 1947 je delal

za isto podjetje v različnih krajih po državi, domov pa je prihajal na obisk, kadar je le mogel. Pri 21 letih je bil za dve leti vpoklican v jugoslovansko vojsko. Po končanem služenju se je vrnil k prejšnjemu delodajalcu. Leta 1956 se je poročil z Jožefo. Kmalu sta prišla do skupne odločitve, da si bosta poiskala boljše pogoje za življenje. Pobegnili sta v Avstrijo. Najprej sta bila v begunskem centru Aston blizu Linza, kjer sta upala na odhod v Kanado. Leta 1957 se jima je rodila hčerka Ana. Ponudila se jima je izselitev v Avstralijo, in ker sta imela tam že več prijateljev, sta se odločila zanjo. Po 36 dneh na ladji Flaminia sta na Australian Cup Day, na dan, ki je bil pozneje razglašen kot državni praznik, leta 1958 prispela v Port Melbourne. S seboj sta imela le kovček z nekaj oblačili in Anninimi plenici. Pričakali so ju pater Bazilij in zakonca Pungerchar, ki sta uredila potrebno dokumentacijo in jima priskrbela začasno bivališče. Nekaj mesecev pozneje sta se preselila k Matevžu Koklju. Ko se je Mathew poročil z Emmo, sta se preselila v South Yarro k gospodu Knafelcu, kjer se jim je pridružila tudi družina Horvat. Vsi ti ljudje so ostali tesni prijatelji za vse življenje. Njegova prva zaposlitev v Avstraliji je bila v pivovarni Carlton United Breweries, kjer so bili po njegovih besedah številni delavci pogosto opiti, saj si lahko spil toliko piva, kolikor si želel. Po približno sedmih mesecih se je zaposlil v podjetju Payton's Brakes Replacements v East Bentleigh, kjer se je naučil varjenja in postal mojster. S trdim delom jima je z ženo leta 1965 uspelo kupiti prvi

dom na Rose Streetu v McKinnonu. Kmalu zatem, marca 1966, se jima je rodila hčerka Sandra. Imela sta velik zelenjavni nasad in kokoši. Vedno je bilo dovolj sadja, zelenjave, cvetja in jajc ter seveda piščancev za nedeljsko pečenko. Leta 1971 sta zgradila novi dom v Springvalu. Tudi tokrat sta imela velik zelenjavni vrt, ki sta ga dolga leta negovala. Ko je Anton po 15 letih zapustil podjetje Paytons Brakes, je začel sodelovati z obrtnikom Susho, ki je izdeloval kovana vrata, ograje in garažna vrata. Kasneje je 11 let delal v podjetju Inductotherm v Braesidu, dokler se vodstvo ni odločilo za preoblikovanje in ga odpustilo. Tako se je leta 1993 pri 62 letih upokojil. Z ženo sta bila močno povezana s slovenskim misijonom v Kewju in slovenskim klubom Planica v Bangholmu. Leta 2006 sta praznovala 50. obletnico poroke. Ko je žena zbolela za demenco, je v naslednjih desetih letih postopoma prevzel vsa gospodinjska opravila, vključno z oskrbo svoje žene. Njegova ljubezen in skrb za ženo sta bili neizmerni, vse do februarja 2014, ko je odšla v dom za ostarele, kjer je julija 2015 umrla. Vedno je bil umirjen in globoko razmišljujoč. Odgovarjal je premišljeno, tako da si včasih mislil, da je pozabil na zastavljeno vprašanje. Ker je rad bral, je imel zelo široko znanje o politiki, zgodovini, geografiji ... Bil je zanesljiv človek, predan mož, ljubeč oče, prijatelj in svetovalc.

Sočutje hčerkama Ani in Sandri, vnukinjam Megan in Erin, vnukom Jessu, Jacksonu in Tylerju, pravnukinji Mackenzie, pravnuku Cameronu in bratu Janezu v Sloveniji.

Peter in Marija Bole

Olga Gale

Alojz in Ivanka Jerič, 65 let poroke

Peter in Iva Mandelj, 70 let poroke

Nino Ivan in Bruna (90 let) Burlovič

Anton in Henrisa Urbas

Adrian in Anamarija Butinar

Virgilij Gomizel, 97 let

Meta Lenarčič

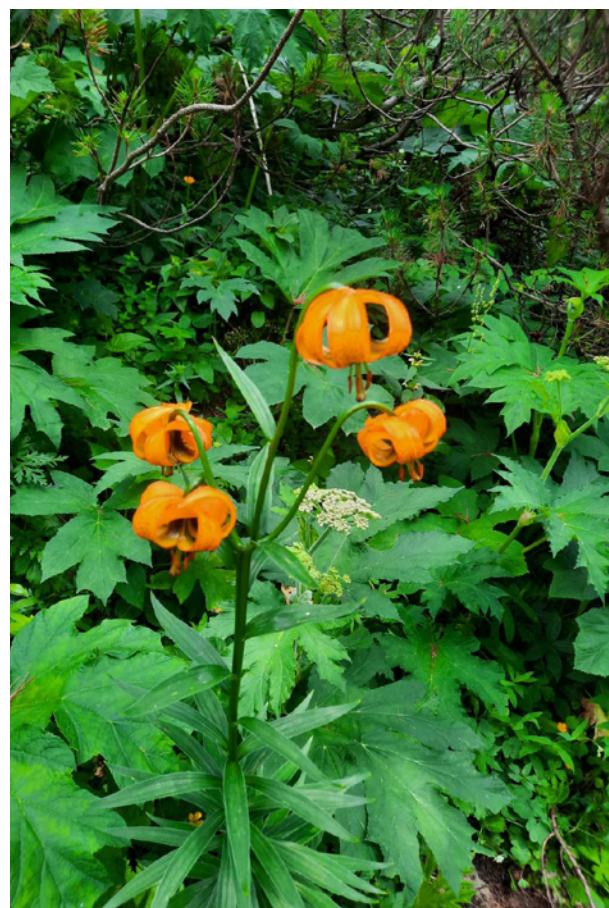
Slovenian Mission Sydney

ST. RAPHAEL'S SLOVENIAN MISSION
p. Darko Žnidaršič OFM
313 Merrylands Road, PO Box 280
MERRYLANDS NSW 2160
Tel.: (02) 9637 7147
Mobile: 0409 074 760
Fax: (02) 9682 7692
Mail: slomission.sydney@gmail.com

HODIMO SKUPAJ V UPANJU

Hoditi skupaj, biti sinodalni, to je poklicanost Cerkve. Kristjani smo poklicani, da pot prehodimo skupaj, nikoli kot samotni popotniki. Sveti Duh nas spodbuja, naj izstopimo iz sebe, da bi šli proti Bogu in svojim bratom, in se nikoli ne zapiramo vase. Hoditi skupaj pomeni biti tkalci edinosti, začnši s skupnim dostojanstvom Božjih otrok (prim. Gal 3, 26–28); pomeni napredovati drug ob drugem, ne da bi teptali drugega ali ga premagali, ne da bi gojili zavist ali hinavščino, ne da bi pustili, da nekdo zaostane ali se čuti izključenega. Gremo v isto smer, k istemu cilju ter poslušamo drug drugega z ljubeznijo in potrpežljivostjo.

V tem postnem času nas Bog prosi, naj preverimo, če smo v svojem življenju, v naših družinah, na krajih, kjer delamo, v župnijskih in redovnih skupnostih, sposobni hoditi z drugimi, poslušati, premagati skušnjava, da bi se zaprli v svojo samozadostnost in pazili samo še na svoje potrebe. Vprašajmo se pred Gospodom, če smo sposobni delati skupaj: kot škofje, duhovniki, redovniki in laiki v službi Božjega kraljestva; če sprejemamo, s konkretnimi dejanji,

tiste, ki se nam približajo in tiste, ki so daleč; ali damo ljudem čutiti, da so del skupnosti ali pa jih držimo na obrobju. To je drugi klic: spreobrnjenje k sinodalnosti.

**(Papež Frančišek,
 Poslanica za postni čas 2025)**

MED NAMI JE BILO ...

V začetku februarja smo sklenili božično dobo, na praznik Jezusovega darovanja smo blagoslovili sveče. V svetem letu poskrbimo, da bomo v vsakem domu imeli pri roki blagoslovljeno svečo in blagoslovljeno vodo. Tudi ob umirajočem ali ob hudi uri prižgimo svečo. Obnovimo ustrezno še kakšno drugo navado v daljnem svetu. Svečo lahko prižgemo tudi ob slovesnih praznovanjih. Poleg rojstnih dni praznujmo še godove, ker jih mnogi ne poznajo in ne poznamo. Sveto leto je za to odlična priložnost.

Stoletnica MILKA STANIČ

V torek, 18. 2. 2025, je praznovala 100. rojstni dan naša dolgoletna organistka in katehistinja Milka Stanič. Štirje člani občestva: Elizabeta Kociper, Danica Petrič, Ljubica Sušanj in p. Darko smo jo obiskali, Teja in Ivo Bavčar pa sta ji voščila po telefonu. Poleg naštetih so ji voščili njeni domači in sorodniki, pridružila sta se tudi kralj Charles in

kraljica Camilla. Slavljenki iskreno čestitamo in želimo Božjega blagoslova in Marijinega varstva.

Veseli smo bili osmih otrok, ki so prišli k sv. maši in blagoslovu in prinesli šolske torbe. Ni nas veliko, vendar naj

zgledi vlečejo. Pri sv. maši smo obnovili krstne obljube, v homiliji pa razmišljali o moči naše molitve. Papež Frančišek pomenljivo razmišlja o moči molitve in posebej poudarja, kako nas Bog vedno sliši, tudi če nismo uslišani po svojih željah. In ne pozabimo: čudeži se še vedno dogajajo. Spomnili smo se desetletnega fanta v Ameriki, ki je rešil svojo sestrico, sam pa je bil v življenjski nevarnosti, ko je razbitina letala priletela v njihov avtomobil in fanta hudo poškodovala. Tri dni po operaciji je odprl oči. »Očka, ali sem rešil svojo sestrico?« je vprašal. »Da, sin, rešil si jo.«

PUSTNA NEDELJA

Pridne članice našega župnijskega občestva, Jožica Modrijančič, Olga Konđa in Jenny Stariha, so nas povabile v nedeljo, 2. 3., na pustne krofe. Saj pravijo, da je pust mastnih ust. Ne

Olga Konda

samo, da krofi vabljivo dišijo, bili so zelo okusni. Mi pa smo bili tudi dobrodelni. Z nakupom krofov smo lani podprli LjubHospic, letos pa smo darove namenili za lačne v Avstraliji. Med 27 milijoni prebivalcev so trije milijoni, ki ne vedo, ali bodo imeli streho nad glavo, hrano in denar za plačilo računov. »Charity starts at home!« V tem postnem času mislimo na ljudi, ki bodo šli lačni spat, in v šparovčke »Project Compassion« prav tako darujemo za ljudi v stiski drugod po svetu.

Veseli smo, da je bila naša cerkev veliko bolj polna in dvorana prav tako. Pridružite se nam znova, da bo z Vami in z nami

lepše. Vsem našim pridnim: Jožici, Jenny in Olgi, ki so pripravljale in cvrle krofe (v naši poletni vročini 36 stopinj Celzija), se iskreno zahvaljujemo! Gospodov dan smo imeli kot naročen in vreme prav tako.

POSTNI ČAS v svetem letu 2025 naj nas vabi k medsebojni spravi, ureditvi naših odnosov in molitvi drug za drugega. Molitev umirja naša čustva, ki so lahko polna zamera ali celo sovraštva. Molitev z Božjim posegom odpira pot do srca, tako pri nas samih kot pri drugih. Navdaja nas s pravo ponižnostjo, ki veliko omogoča. Zato naj bo molitev drug za drugega vedno na naših ustnicah in v naših srcih.

SYDNEY – MERRYLANDS – SV. RAFAEL

Postni čas začnemo s pepelnično sredo, 5. 3. Takrat bo sv. maša tudi ob 9.30 dopoldne in obred pepelenja. Zvečer je sv. maša ob 7.00.

Križev pot molimo vsak četrtek in petek pol ure pred sveto mašo: ob četrtek ob 10.00 (sv. maša je ob 10.30 dopoldne), ob petkih pa ob 6.30 zvečer. Od 6.00 do 6.30 zvečer molimo pred Najsvetejšim.

Na 5. POSTNO NEDELJO, 6. 4., bomo ob 9.00 dopoldne molili družinski križev pot.

V. O. S. A. RADIO vas ob prvi obletnici slovenskega radijskega programa vabi na slovesno odprtje novega studia v Merrylandsu v nedeljo, 9. 3. 2025. Ob 9.30 dopoldne bo nedeljska sv. maša, po sv. maši pa kulturni program v naši dvorani p. Valerijana Jenka OFM, OAM, in BBQ kosilo. Veseli smo, da smo lahko spet povezani po radijskih valovih in da lahko nagovorimo vse generacije. Čestitka ob prvi obletnici pa naj bo hkrati spodbuda, da predlagamo še kaj novega ali kaj izboljšamo.

Na praznik sv. Jožefa, 19. 3. (sreda), in praznik Gospodovega oznanjenja Mariji, 25. 3. (torek), bosta sv. maši ob 9.30 dopoldne in ob 7.00 zvečer.

VELIKI TEDEN:

Na CVETNO NEDELJO bo sv. maša z blagoslovom zelenja ob 9.30 dopoldne. Letos beremo pasijon evangelista Luka (leto C).

Na VELIKI ČETRTEK bo sv. maša že ob 5.00 popoldne in molitvena ura z Jezusom v »ječi«.

Na VELIKI PETEK, 18. 4., bodo obredi Gospodovega trpljenja ob 3.00 popoldne. Nabirko velikega petka namenimo Cerkvi v Sveti deželi. Bodimo velikodušni do kristjanov, ki še vedno doživljajo vojne stiske, in bratov frančiškanov, ki skrbijo za svete kraje in tamkajšnje prebivalce in romarje.

Na VELIKO SOBOTO, 19. 4., bodo blagoslovi velikonočnih jedil ob 2.00 in 5.00 popoldne in zvečer po velikonočni vigili, ki bo ob 6.00 zvečer (zimski čas).

VELIKA NOČ, 20. 4.: ob 8.00 zjutraj bo vstajenjska procesija in slovesna sv. maša. Po sv. maši bo blagoslov velikonočnih jedil.

VELIKONOČNI PONEDELJEK, 21. 4.: Ob 9.30 dopoldne sv. maša. Po sv. maši bo srečanje in pirhovanje v naši dvorani. Priporočamo se za potice in pecivo, pa za čim več pirhov in tekmovalcev.

Na ANZAC DAY, 25. 4., bo ob 5.00 popoldne spominska slovesnost v Klubu Triglav pred spomenikom na dvorišču.

WOLLONGONG – FIGTREE – SLOVENSKA CERKEV VSEH SVETIH

Sv. maše so vsako 2. nedeljo v mesecu ob 5.00 popoldne, v zimskem času ob 4.00 popoldne.

V marcu bo sv. maša eno nedeljo kasneje, 16. 4. (pepelenje, ki je bilo oznanjeno v prejšnjih *Mislih*, seveda odpade.) V aprilu sta sveti maši na cvetno nedeljo, 13. 4., ob 4.00 popoldne (zimski čas), na veliko noč, 20. 4., pa ob 12.00 – opoldne. Na cvetno nedeljo bo blagoslov zelenja, na veliko noč po sv. maši pa blagoslov velikonočnih jedil. V maju in juniju sta sv. maši kot običajno, ob 4.00 popoldne. V maju praznujemo materinski dan, nedelja v juniju je binkoštna.

CANBERRA – GARRAN – SV. PETER IN PAVEL

Sv. maša je vsako 3. nedeljo v mesecu ob 6.00 zvečer: 16. 3. in v aprilu na veliko noč, 20. 4., vedno ob 6.00 zvečer. Na veliko noč bo po sv. maši blagoslov velikonočnih jedil. Od maja do vključno avgusta (štiri nedelje – štiri mesece) pa bo sv. maša ob 5.00 popoldne.

KRALJIČINA DEŽELA – QUEENSLAND

V Kraljičini deželi se bomo zbrali prvo nedeljo v maju, 4. 5., v naši kapelici Marije Pomagaj v Marian Valley. Sv. maša bo ob 11.00 dopoldne. V svetem letu lahko na tem romarskem kraju prejmemo odpustek.

Za druge Božje službe se dogovorimo. Naše redno septembrsko romanje ob obletnici kapelice Marije Pomagaj je drugo soboto v septembru, 13. 9., sv. maša ob 11.00.

NAŠI POKOJNI

ANGELA TORJAN, rojena BOŽIČ, je umrla 22. 9. 2024 v domu St. Hedwig's Village v Blacktownu, NSW. Pogrebno sv. mašo za pokojno Angelo smo darovali v torek, 21. 1., v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu. Prišli so tudi uslužbenci iz nemškega doma St. Hedwig's Village, sestra frančiškanka Marijega Srca, ki pomaga v domu, in gospa Lynn, ki je Angeli prinašala obhajilo. P. Darko sem Angelo prav tako obhajal vsak mesec in jo kdaj mazilil. Pokojno Angelo so z letalom prepeljali v Slovenijo, na Brnik. Na poti domov v Hrušico so krsto peljali čez Studeno Goro in Starod. Sv. mašo in pogreb v domači župnijski cerkvi v Hrušici pri Ilirski Bistrici v ponedeljek, 27. 1., je vodil tamkajšnji župnik dr. Iztok Moze-tič, ki je bil pred leti za Svetovni dan

mladih pri nas v Avstraliji. Pogreb je bil lep, spokojen, vaščani, sorodniki in prijatelji so se zbrali v velikem številu, domači pevci so ji lepo zapeli v slovo. Tudi v Avstraliji se bomo Angele hval-ležno spominjali, saj je rada pomagala, kjer je mogla, kdaj skuhala, kaj spek-la, povabila nas, patre. Rada se nam je pridružila na romanjih, bila je pozorna do nas in veliko molila. Naj prosi za nas pri Gospodu in naj ji On povrne njeno dobroto.

KARLO LENARČIČ je umrl v bolnišnici Concord v torek, 7. 1. 2025 zgodaj zjutraj. Rojen je bil 15. 6. 1929 v Nari-nu v župniji Šmihel pri Pivki. V Avstra-lijo je prišel leta 1954. Po poklicu je bil klepar. Triindvajsetega aprila 1960 sta se v Sydneyju poročila z Emilijo Kalu-ža. Karlo poleg žene Emilije zapušča hčer Sonio Morelli in sina Marka, vnukinje Georgio, Emilio in Sharlotte, ter nečake in nečakinje v Sloveniji. Družina je dejavno sodelovala v Klubu Triglav. Karlo je tam veliko prostovolj-no pomagal, bil član ekipe balinarske sekcije kluba, zastopal klubske barve v Sydneyju, pri Klubu Planica Wollon-gong in v Melbournu pri Klubu Jadran in Klubu Planica Springvale. Nadar-jeni pevec je pel v moškem pevskem zboru Triglav na številnih prireditvah in proslavah in med drugim ponesel slovensko pesem na festival v Sloveni-jo in pod jadra znamenite sydneyjske opere. Rad je imel veselo družbo, bil je velikodušen in imel smisel za humor. Pogrebno sv. mašo smo obhajali v ka-peli Mother of Mercy na pokopališču Rookwood v sredo, 15. 1. 2025. Po-kopan je na tamkajšnjem slovenskem pokopališču sv. Rafaela.

SLAVA SAMSA, rojena KOCIJAN-ČIČ, je umrla v bolnišnici Braeside v Prairiewoodu, NSW, v ponedeljek, 6. 1. 2025. Luč sveta je zagledala 13. 4. 1939 v Hrastovljah v Istri, župnija Ku-bed (zdaj župnija Sočerga). Poročena je bila z Jožetom. Slava poleg moža Jože-ta zapušča sina Alana z ženo Carolyn, hčer Tanio z možem Petrom, vnuke Aidana, Charlise, Oliverja, Sebastiana, ter v Sloveniji brata Luciana, sestro Štefko in brata Cvetka z družinami, nečake in nečakinje. V bolezni je preje-la zakramente. K pogrebnemu obredu smo se zbrali v četrtek, 16. 1. 2025, v kapeli Mother of Mercy v Rookwoodu. Otroka in vnuki so spregovorili mami v slovo. Po molitvah je bila pokojnica upepeljena.

VERA KOCIJANČIČ, rojena BUTI-NAR, je umrla v bolnišnici Greenwich v soboto, 25. 1. 2025. Rojena je bila 15. 7. 1934 na Pregarjah. Otroška leta v času vojne in po njej niso bila lah-ka, ko je služila pri drugi družini daleč od doma. Vera je emigrirala v Italijo, dvajsetletna prišla v Avstralijo, dobila delo v Sydneyju in spoznala Alojza Ko-cijančiča, s katerim sta bila poročena skoraj 50 let. Dolga leta je prostovoljno delala v Slovenskem društvu Sydney, skupaj so kuhale s prijateljicami Sreč-ko, Miro, Marto in drugimi. Rada je plesala in balinala. Domači vrt je bil poln rož, zlasti orhidej, hiša pa polna dobrot, topel dom za družino in pri-jatelje. Z možem sta rada potovala, in kasneje s prijateljico Sandro. Obiskali so kar nekaj dežel in se radi vračali do-mov pod rodni krov. Rada pa je tudi prihajala k našim svetim mašam in srečanjem v Merrylands, zlasti k mo-

litveni skupini. Leta 2012 je nenadoma umrl mož Alojz. Vera zapušča hčer Evo in vnukinjo Ashley, s katero sta bili še posebej povezani. K pogrebnemu obre-du smo se zbrali v soboto, 1. 2. 2025, v kapeli Mother of Mercy na katoliškem pokopališču v Rookwoodu. Nato je bila pokojnica upepeljena.

HENRIK JURIŠEVIČ st. je umrl v so-boto, 28. 12. 2024, v bolnišnici v Li-verpoolu. Doma je bil iz Juršč pri Pivki, v župniji Trnje, rodil se je 1. 6. 1938. Po poklicu je bil orodjar, poročen je bil z Ivanko Rojc. Henrik zapušča ženo Ivanko, hčer Rosanno z možem Petrom, sina Henrika z ženo Helen, vnuka Tho-masa in Andrewa. Pogrebno sv. mašo smo obhajali v petek, 14. 2. 2025, v kapeli Mother of Mercy na pokopali-šču v Rookwoodu in ga pospremili na tamkajšnje slovensko pokopališče sv. Rafaela.

HENRIK JURIŠEVIČ ml. je umrl nepri-čakovano v četrtek, 13. 2. 2025 zve-čer, v bolnišnici Westmead, dan pred pogrebom svojega očeta. Teden pred smrtjo se je še oglasil v Merrylandsu, da sva zapisala podatke za pokojnega očeta za mrliško knjigo in izbrala Bož-jo besedo pri bogoslužju. Zvečer se je udeležil svete maše v Merrylandsu. He-nrik se je rodil 11. 9. 1959 v Sydneyju. Po poklicu je bil gradbeni inženir, zdaj v pokoju. Zapušča ženo Helen, sinova Thomasa in Andrewa, mambo Ivanko ter sestro Rosanno z možem Petrom. Pogrebno sv. mašo smo obhajali v po-nedeljek, 24. 2. 2025, v kapeli Mother of Mercy in ga pospremili na katoliško pokopališče Rookwood – St. John of God's Lawn.

Iz Kraljičine dežele – Queenslanda

Mirko Cuderman

Svetovne novice nam grozijo s slikami in besedami o nevarni prihodnosti. V Evropi se bojujejo že tretje leto in vojaki v Ukrajini umirajo na bojišču. Strah pred vojno je med verniki po vsem svetu pospešil molitve s prošnjo za mir. V Ameriki so izvolili predsednika Donalda Trumpa, ki nam obljublja prekinitev vojne v Ukrajini. Torej imamo upanje na bolj pozitivne svetovne novice. S ponovno izvolitvijo predsednika Trumpa je njegova žena Melanija, naša Slovenka, spet postala prva dama ZDA. Dobra novica je prišla tudi iz Vatikana, kjer je papež odobril Međugorje, saj očitni sadovi međugorskih sporočil poudarjajo popularnost tega romarskega kraja. Nebeška Mati pogosto priporoča molitev rožnega venca za mir, in očitno je, da molitev zmaguje. Z rožnim vencem imamo torej razlog za večji optimizem, četudi so svetovne novice tako pogosto negativne. Zadnja novica je že bolj pozitivna in zbuja upanje.

Tukaj pa se v slovenski skupnosti največ govori o napovedanem občnem zboru društva Planinka, ki bo v torek, 4. marca, in na katerem bodo volitve novega odbora. Pripravlja se tudi program za naslednjo morsko avanturo na Tasmanijo. Več o tem kasneje.

Imamo pa tudi nekaj pogrebov.

STANKO ZADRAVEC je 17. januarja 2025 umrl v Brisbanu zaradi Parkinsonove bolezni, star je bil 90 let. Doma je bil iz Maribora, kjer se je rodil 18. junija 1934. Ko je bil star 12 let, je moral iti služiti na kmetijo, kjer je spal v hlevu. Prestati je moral veliko revščine in mraza. Zato si je izbral poklic mizarja, saj imajo mizarji vedno dovolj lesnih odpadkov za kurjenje. Ko je Stanko odslužil vojaški rok se je odločil za beg v Avstrijo. Od tam ga je pot peljala v Avstralijo, kjer je v Villawood Immigration Centru našel delo. Po krajšem času je odšel naprej v Mt Iso, kjer je delal v rudniku bakra. Čez nekaj časa se je preselil v Brisbane k slovenski družini Plut, kjer se je spoznal z društvom Planinka. Med leti 1974 in 1977 sta bila z ženo Rosemary tudi v odboru Planinke. Stanko je bil v slovenski skupnosti znan kot dober in zanesljiv sodelavec, vedno pripravljen pomagati. Rosemary je bila avstralskega rodu in je umrla aprila 2023. Pokojni Stanko zapušča sinova Antonyja in Roberta. Pokopan je na pokopališču Pinnaroo Cemetery, Albany Creek, skupaj z ženo Rosemary.

Naj počivata v miru.

FRIDA ROSINA CELIN, rojena ISKRA, nas je zapustila 18. februarja 2025 v Redland Bay Hospitalu. Rodila se je 2. septembra 1937 v vasi Zabiče pri Ilirski Bistrici. S skupinico prijateljev so pribežali v Trst. Od tam so s pomočjo katoliške ustanove leta 1954 z letalom prispeli v Brisbane. Frida je bila zaposlena v tukajšnji bolnišnici Mater Hospital. Na prvi slovenski zabavi na George Streetu v centru Brisbana je spoznala Mira Celina in leta 1956 sta se poročila v brisbanski katedrali St Stevens. Miro in Frida sta bila dolgoletna podpornika slovenskega društva Planinka in eden od stebrov slovenske skupnosti v Brisbanu. Miro je bil od 1961–62 predsednik društva Planinka, Frida je bila tajnica in dolgoletna članica v društvenem odboru. Bila je tudi aktivna podpornica Rdečega križa. Frida zapušča hčerki Vilmo in Jano, ter štiri vnuke: Loren in Josepha ter Ruby in Maggie. Pokojna Frida je bila pokopana 24. februarja 2025 na pokopališču Hemmant Cemetery in počiva skupaj z možem Mirom, ki je umrl novembra 2001. Naj jima Bog povrne za vse dobro, kar sta storila za našo skupnost.

Na željo navzočih vernikov pri zadnji slovenski maši bo naslednja maša v Marijini dolini na prvo nedeljo v maju, 4. 5. 2025 ob 11. uri, v naši Marijini kapelici. Pater Ciril nam je že pred leti lepo razložil prostor naše Marijine kapelice, češ, da zato, ker ne gremo vsi noter, gremo lahko vsi noter.

Fran Erjavec (1834–1887)

Fran Erjavec je bil naravoslovec, potopisec in pripovednik. Uvrščamo ga v generacijo pripovednikov, ki so v petdesetih letih ustvarili temelje slovenski prozi in pripovedništvu. Izhodišča za pisanje je iskal v znanosti, naravoslovju, opazovanju narave, narodopisju in opisovanju socialnega okolja. Poleg povesti, ki so jemale svojo snov iz narave, je pisal tudi orise nenavadnih značajev ter prevajal številne prirodozlovnne knjige za šolsko rabo. Bil je torej eden prvih, ki je skušal pokazati širšemu občinstvu, da je lahko znanost tudi zabavna, in da je mogoče znanstvena in strokovna besedila oplemenititi tudi z umetniško besedo. Bogat je tudi nabor njegovih potopisov, znanstvenih razprav in leposlovnih del. Najbolj znan pa je po svojih opisih in prikazih živalskega sveta, ki jih je izdal v več zbirkah: *Domače in tuje živali v podobah, Naše škodljive živali v podobi in besedi, Živali v podobah.*

Lastovica

Bodi nam pristrčno pozdravljena, ljubezniva ptica, ki nam vsako leto prineseš zaželeno pomlad in z njo prijetno zelenje in cvetje. Kakor nobena druga ptica si se ti prikupila človeku, tebe povsod radi imajo, povsod te željno pričakujejo in veselo pozdravljajo kot staro hišno prijateljico in z otožnim srcem te vidijo jeseni spet odhajati. Ti smeš, kjerkoli hočeš, pripeti svoje gnezdo; iz revne lesene koče kakor iz bogate gosposke palače ti kličejo: »Da si dobrodošla in srečo prinesla!«

Lastovica je drobna ptica, dolgih perutnic, kakor ustvarjena za letenje. Kljunček je kratek in ploščat, na koncu malo prikrivljen. Perutnice so dolge, urezane kakor kosa, rep je škarjast. Šibke nožice niso stvarjene za hojo, zato se tudi redkokdaj spusti na zemljo, kvečjemu takrat, kadar pobira blato za gnezdo.

Lastovica je izvrstna letalka, človek jo komaj more slediti z očmi. Hitro kakor misel švigne po mestnih ulicah, zigrava v desno, zaokrene v levo; sedaj leti nizko ob tleh, sedaj se vznáša visoko nad cerkev, sedaj se zopet spušča nad vodo. Kakor bi trenil, se zasukne in obrne ter se izgubi izpred naših oči, ali takoj spet prileti od druge strani. Lastovica si leteč lovi hrano po zraku, leteč pita iz gnezda izpeljane mladiče, leteč pije, leteč se koplje v vodi in potaplja.

Z daljnega pota vrnivša se lastovica zmerom poišče svoje staro gnezdo, ga očisti, popravi in znova nastelje, ako se ga medtem ni vrabec polastil in vanj nanesel slame. Ker se rokovnjač ne umakne zlepa, si mora zidati novo gnezdo, ravno tako tudi vsi na novo sparjeni lanski mladiči. Lastovica na cesti ali ob potoku pobira blato s kljunom in ga odnese tja, kjer misli zidati gnezdo. S krempljci se drži in z repom podpre, s kljunom pa polaga grudico na grudico in jih oslini, da se bolje sprimejo. Da je gnezdo trdnjše, vplete med blatne drobce tudi kako bilko, dlako ali pero. Ko ima gnezdo toliko podlage, da drži ptico, sede vanje, zavihne rep ob zidu in dela dalje. Lastovica zida samo zjutraj; morebiti zato, da se delo sproti suši, ali pa ker nima več potrebne sline. V najugodnejšem vremenu ga ne dozida pred osmimi dnevi.

Mesece velikega travna znese samica 4–6 belih, sivo ali rjavo pikčastih jajčkov, katere izvali v 12 dneh, ako je lepo vreme, da more samec zase in zanjo naloviti potrebne hrane; ako si mora ona pa sama hoditi živeža lovit, potem se valitev zakasni za nekoliko dni.

Mladiči so grdi, širokozijali neteki, ki vedno čivkajo in lačne kljune odpirajo, da stara dva komaj moreta donášati toliko živeža. Zraven tega mlade in stare zajeda velika množica vsakršnega krvopijočega mrčesa, zlasti stenice. V treh tednih se mladi zgodijo in izpeljejo; zvečer pa se povračajo v gnezdo s starimi vred, ki jih morajo tudi še potem nekoliko časa pitati, preden se naučé sami zase skrbeti.

Ko je prvi zarod odrastel, valé stari še enkrat. Ko so tudi drugi rod na noge spravili, potem se začne zbirati staro in mlado kakor v posvet, nekoliko dni v

večjih tropih nemirno letajo okoli, kakor bi hoteli mlade izuriti v letanju in jih privaditi na dolgo potovanje. Neke noči naposled izginejo.

Zgodnja zima in pomanjkanje hrane jih pa včasih tudi prisili na pot, še preden so mogli drugi rod odgojiti, tako da zapuščeni mladiči od lakote poginejo. Zgodi se pa tudi, da se stari zakasné in

da jih zima prehití. Taki se zarijejo in poskrijejo v dupla in v podzemeljske luknje, kjer otrpnejo in tako prezimijo. Večkrat so že našli take otrple lastovice, ki so v topli izbi spet oživele.

Lastovica ima, četudi ne močen, vendar prav ugoden in mil glas. Zlasti takrat, kadar samica vali, samec tako zadovoljno in zgovorno žubori, da ga je veselje poslušati. Zjutraj se še ni jelo daniti in že sedi na strešnem žlebu ter žvrgoli in drobi neutrudoma svojo jutranjo pesmico.

Lastovica človeku ne stori niti najmanjše škode, pokonča pa neizrečeno mnogo nadležnega in škodljivega mrčesa, vsakršnih muh in mušic, komarjev in žužkov, metuljev in pajkov. Ni pa res, da lovi tudi čebele, še celó ogiblje se jih, ker se boji njihovega strupenega želca. In vendar tudi nedolžno lastovico preganjajo po nekaterih krajih. Posebno južnjaki jih jeseni, ko so na potu, na vse pretege lové in brez usmiljenja davijo.

Pri nas stanujeta dve lastovici, namreč *domača* ali *kmečka* in *hišna* ali *mestna* lastovica.

Domača lastovica je zgoraj svetločrna; spodaj umazanobela, na čelu in na grlu pa rjava. Repna peresca so razen srednjih dveh belo pikasta.

Ta lastovica gnezdi, ako je le mogoče, kje pod streho; navadno po vežah, v stajah, kuhinjah in celó v dimniku. Spomladi pride prva nazaj in jeseni gre zadnja od nas, navadno okoli sv. Mihela.

Hišna ali *mestna lastovica* je nekoliko manjša od prejšnje ter je zgoraj modrikastočrna, spodaj pa vsa bela. Na repu nima belih pik.

Gnezdi zmerom zunaj na hišah, pod podstrešjem, nad okni, okoli stebrov in pomolov, in sicer najrajši v veliki družbi; včasih je gnezdo nad gnezdodom.

Hišna lastovica nima tako ugodnega glasu in tudi ne leta tako dobro kakor domača, akoravno se vzdiguje jako visoko pod oblake. Proti zimi je bolj občutljiva, zato jeseni odhaja pred domačo in spomladi se pozneje vrača.

80-84 Brisbane Road
St. John's Park NSW 2176
Tel: (02) 9426-1000
E-mail: triglavinfo@mountiesgroup.com.au

MARTHA MAGAJNA, rojena SMUK

25. 1. 1939–6. 3. 2025

Bevke pri Vrhniku, Slovenija – bolnišnica Liverpool, NSW, Avstralija

RAZMIŠLJANJA

Cilka Žagar

Obiskal me je Tom

Pred kratkim me je v trgovini Vinnies, kjer skušam pomagati lokalnim revežem, obiskal Tom. Leta 1965 je bil moj učenec na eksperimentalni šoli v Canberri. To je bil moj prvi razred v Avstraliji. Na šolo so prišli strokovnjaki, ki so merili inteligenco otrok. Slučajno sem slišala, da je imel Tom najvišji IQ na šoli. Takrat sem bila še rosno mlada in nisem vedela, kaj to pomeni, koliko vrst inteligence imamo in koliko različnih testov. Tom je od prijateljev izvedel, da sem tukaj.

Zdaj je upokojenec. Na zadnjem delovnem mestu je bil sekretar ministra. Šla sva na kavo. Z navdušenjem sem mu povedala, da na Youtubu veliko poslušam dokumentarce Elona Muska, Trumpa in Jordana Petersona. »Elon je zdaj glavni klovn v Trumpovem cirkusu,« se je smejal Tom. »Ves svet jih občuduje in posluša,« hočem podučiti Toma.

»Trump nima pojma o ekonomiji, in Elon ne ve, o čem govori,« me je zavrnil Tom. »To so zdaj voditelji sveta,« se upiram. »Idioti,« zaključi Tom. »Ti gledaš samo tisto, kar ti servirajo na Youtubu, ker tam vedo, kaj ti je všeč. Jaz gledam vse in poslušam vse.« Prepričana sem, da so svetovni voditelji bolj pametni kot jaz in bi se rada od njih kaj naučila. »Če bi bili idioti, ne bi bili, kjer so, in jih ne bi vsi poslušali,« se hočem opravičiti. »Čas zapravljaš,« me pouči Tom. »Trump je kriminallec in Elon velik otrok, ki se igra z raketami.« »Nisem sama. Na tisoče ljudi čaka v vrsti, da bi Elona vprašali za nasvet.« »Tudi na Hitlerja so tako čakali,« me zavrne moj bivši učenec. »Žal mi je za Bidena, ker se ljudje norčujejo iz njegove bolezni. Če bi bil slep ali brez nog, bi ga pomilovali, demenco pa še vedno dojemajo kot nekaj smešnega in sramotnega.«

Ne morem razumeti, zakaj sva si s Tomom tako različna. Začela sem dvomiti o svojih prepričanjih. In o inteligenčnem preizkusu. Mislim, da nas je veliko, ki se sprašujemo, kdo ima prav, in kaj je prav. Desne hvalijo desničarji in leve levičarji. Upam, da obstajajo popolne resnice in pravični sodniki.

Vse pogosteje priznam, da česa ne vem. Bog ve, zakaj sem tu, in kam grem. Verjamem, da on pozna pot; on ve, kaj je bilo prej in kaj bo potem. Tako se počutim malo manj odgovorna za vse svoje napake. Res ne vem.

Mladina vedno protestira

Mladi hočejo izraziti sebe in opozoriti okolico na družbene probleme in napake svojih prednikov. Po svojem receptu hočejo izboljšati svet. Predpisi in zakoni prednikov so razveljavljeni, vzpostavljeni so novi zakoni. Stari se upiramo spremembam in se držimo preizkušenih postopkov, mladi pa so idealisti in verjamejo v lepšo prihodnost.

Vsi smo bili priče, ko so protestirali proti političnemu nasilju in razbijali spomenike herojem preteklosti. Van Goghovo sliko *Sončnice* so polili s paradižnikovo juho, da bi protestirali proti uničenju okolja in klimatskim spremembam. Seveda *Sončnice* niso bile nič krive, in tudi Van Gogh ni bil kriv za klimatske spremembe. Udeleženci protesta so samo izkoristil slavno sliko, da so vzbudili pozornost.

Tudi umetnost sama je protest, ker želijo umetniki s svojim delom izraziti svoje želje, mnenja in čustva. Protest je klic v stiski, ki naj bi vzpodbujal ljudi k izboljšanju življenja.

Pravice žensk so protestnice izrazile s tem, da so razrezale umetniške slike lepotic, ker so hotele, da so enakopravne vse ženske, ne samo lepotice.

Vsi se trudimo izboljšati svet, samo naši recepti so različni.

Sorodniki

Sočustvujem z Američani, ki trpijo v požaru. Z Jožetom sva večkrat potovala po Ameriki in vedno sva domov prinesla lepe spomine. Videla sva nešteto zanimivih stvari, jedla raznovrstno hrano, a ko sva obujala spomine, sva se najraje spomnila srečanj s Slovenci. Ko sva si ogledovala vile filmskih zvezd v Hollywoodu, je Jože rekel, naj vprašam ženske pred eno od teh vil za bližnjico do letališča. Ko sem se približala skupini, je Jože še iz avta dajal nasvete, naj si zapišem pot. Kar naenkrat me je ena od teh žensk objela in rekla, da je tako vesela, da naju vidi. K njej morava na kavo. Njena stara mama je iz Bele krajine, ona pa se pripravlja na prvi obisk Slovenije. Res ne govori slovensko, vendar je prepoznala jezik svojih staršev.

Na poti skozi nedotaknjene severne kanadske gozdove sva srečala gozdarje, ki so sekali les in ga po rekah spuščali do žag v oddaljenih mestih. V samotno kočico sem šla kupiti pijačo, pa me je ustavil starejši moški s slovenskimi besedami: »Glej

jo, no, skoraj te ne bi prepoznal.« Ko je videl moj začuden obraz, se je opravičil, da je naredil napako. Ko sem mu po slovensko povedala, da je čisto mogoče, da se od kod pozna, je bil vesel in naju je povabil na svoj dom. Prepoznal me je po slovenskem obrazu.

V Filadelfiji sva ob cesti opazila napis: Slovenski klub. Seveda sva šla noter in se predstavila. Bilo je, kot bi prišla v Slovenijo. Starejši ljudje, ki so govorili narečja različnih slovenskih pokrajin, od Ribnice do Gorenjske in Primorske, so se nama pridružili in smo klepetali. Vprašala sem jih, kdaj so bili zadnjič v Sloveniji, in so mi skoraj vsi po vrsti rekli, da niso bili nikoli v Sloveniji. Slovensko so se naučili od staršev in so zato govorili v narečjih svojih staršev.

Predpisi in zakoni

Plačala sem zavarovalnine, registracije, naročnine in obljube. Zavarovalnica mi je poslala 30 strani sprememb, ki naj bi jih natančno pregledala, preden jih sprejemem in izvršim plačilo. Seveda so vse spremembe naperjene proti meni – potrošniku. Zdaj že plačujemo za kalifornijski požar, ker zavarovalničarji vedo, da tudi pri nas lahko zagori.

Utrujena od vseh uradniških poslov sem šla gledat dokumentarec o pingvinih Davida Attenborougha. Kako čudovito urejeno življenje imajo! Vse teče kot namazano v večnem obnavljanju življenja. Pingvini imajo v sebi navodila za dvorjenje, gradnjo doma, rojstvo, materinstvo, očetovstvo, prehranjevanje in obrambo. Nam je Bog dal svobodno voljo, da se sami odločamo in delamo napake. Je svobodna volja kazen ali dobrina? Pingvini imajo določene obveznosti in radosti, jaz pa se moram prilagajati vedno novim predpisom in zakonom.

Tehnologija

Pravijo, da nam je tehnologija olajšala in poenostavila življenje. V trgovino Vinnies je prišla mlada mamica z dveletnim sinom v vozičku. Otroku sem ponudila igrače, pa ga niso zanimale. Mama mu je dala telefon in fantek si je z eno roko popravil dudo v ustih, z drugo pa je našel igrice na telefonu. Tako je mirno čakal, da sem uredila mamine podatke za denarno pomoč za hrano in bencin.

Pred 36 leti sem kupila prvi računalnik. Uporabljala sem to dragocenost s strahospoštovanjem, ker nisem vedela, kako deluje in zakaj mi je šlo vedno kaj narobe. Postala sem zaskrbljena. Potožila sem se sinu, da vem komaj polovico od tega, česar je računalnik sposoben. Sin je rekel: »Jaz mogoče vem deset odstotkov, in ti mogoče več deset odstotkov tega, kar vem jaz.« Svet neznanega se je razširil. Z vsakim novim izumom se odpirajo nova vrata. Postal me je strah tega ogromnega neznanega.

Pred štiridesetimi leti smo začeli uporabljati mobilne telefone »walky talky«, in to je bil za tiste čase pravi čudež. Danes se pričakuje, da ima vsak v žepu pametni telefon. Teh telefonov je več, kot je ljudi v Avstraliji.

Drago vedno kupi stvari najboljše kvalitete. »Poceni stvari se hitro pokvarijo in ne delajo dobro,« je rekel. Kupil je najdražji pametni telefon. Na pošti so mu pokazali, kako telefon deluje. Od takrat naprej ni več mirno spal, ker mu telefon ni delal. Drago je bil preveč ponosen, da bi prosil za pomoč. Vzel je kladivo in ga razbil. Od takrat mirno spi. Tudi jaz sem že pomislila na kladivo, ko me je telefon začel opozarjati, da ima vedno več virusov, in mi grozil, da bo nehal delovati. Postal je vroč in mi sporočil, da bom izgubila vse informacije, ki sem jih shranila na njem. Klicala sem pomoč, a nobeden od pametnih svetovalcev okuženega telefona ni mogel pozdraviti in odstraniti trmastih virusov.

Ko smo začeli pisati pisma na računalnik, smo vsako jutro dobili veliko elektronskih sporočil. Izmenjali smo si novice in vice, nasvete in misli. Sčasoma so e-sporočila postala samo novice in reklame.

Kje so tisti dobri časi, ko smo si pisali pisma in čakali na poštarja, ko smo šli na sprehod, ko smo sedeli v parku in uživali v miru? Celo moji sinovi že pogrešajo dobre stare čase, ko smo imeli čas biti srečni.

Judje

Nimam izkušenj z Judi, ne dobrih in ne slabih. Samo občudujem njihove uspehe na vseh področjih. Sočustvujem z njimi, ko so napadeni. Ko sem učila avstralske priseljence na Tafu, so se moji učenci trudili, da bi me opozorili na slabosti Judov. Prinesli so knjige in druge podatke, ki potrjujejo, da so Judje krivi za vse vojne in vse hudo na svetu. Z mojim Jožetom sva vedno trmasto zagovarjala Jude. Verjetno samo zato, ker so bili napadeni. Jože je trdil, da ljudje sovražijo Jude zato, ker so ponavadi bolj bogati in uspešni.

Berem Staro zavezo *Svetega pisma*, da bi odkrila vzroke in izvor tega sovraštva. Zdi se mi, da ima denar pri tem res veliko vlogo. Revni pogosto zavidajo bogatim in bogati se vedno trudijo postati še bolj bogati.

Na obisku je bila Slavica. »Nekateri ljudje ne znajo živeti,« je rekla. »Samo delajo in dajejo na kup denar. Nič nimajo od življenja. Niti na večerjo v klub ne gredo, ker se jim zdi predrago.«

Čutila sem se okregano, ker ne hodim v klub na večerjo, ampak sedim doma in berem. Mogoče res ne znam živeti. Spominjam se zgodbe iz *Svetega pisma*, o gospodarju, ki je, preden je odpotoval, sklical svoje služabnike ter jim zaupal svoje imetje v obliki talentov, starodavnih kovancev. Prvemu služabniku je dal pet talentov, drugemu dva in tretjemu enega. Med gospodarjevo odsotnostjo naj bi ti trije služabniki to imetje pomnožili. Prvi in drugi služabnik sta podvojila začetni kapital; tretji pa je iz strahu, da bi vse izgubil, zakopal prejeti talent. Ob gospodarjevi vrnitvi sta prva dva prejela pohvalo in nagrado, medtem ko je bil tretji, ki je samo vrnil prejeti denar, grajan in kaznovan.

Vedno bolj sem prepričana, da ne vem, zato ne obsojam ne revnih ne bogatih. Ne vem. Glede Judov mi je razlagal katoliški libanonski kupec opala: »Judje zdaj učijo otroke, naj ne dopustijo, da bi spet postali žrtve. Morajo se upreti nasilju.«

Ne vem.

Pravljice

Verjetno je kriv moj oče, ker mi je s pripovedovanjem pravljič vzbudil ljubezen do knjig. Tudi on je vedno bral. Bralci vedno najdemo čas in prostor in knjigo za branje. Nekateri ljudje vrtnarijo, drugi rišejo ali kuhajo ali šivajo. Bralci berejo. Hobiji nam lepšajo življenje. Res ni pomembno, kaj delamo, če delamo to z ljubeznijo.

V knjižnici sem si hotela izposoditi nekaj starih klasikov, ki jih ne morem več kupiti v trgovini. Rekla sem, da sem pripravljena čakati in plačati, pa mi je knjižničarka pojasnila, da teh knjig ni več in je zato edina možnost zvočna knjiga (audio book), pa še teh ne naredijo za vse knjige.

Tudi pravljice iz moje mladosti so predelali, ker so se nekaterim zdele škodljive in žaljive. V pravljičah je bilo dobro vedno poplačano in hudo kaznovano. Hudobno vilo in nevarnega volka so zdaj nagnali iz literature. Razumem, da so prepovedali hudobno mačeho, ker je danes preveč mačeh in očimov in ti ne dovolijo, da bi jih imeli za hudobne. Se je svet izboljšal ali so samo prepovedali pravljice?

Ljubezen

Prijateljica Marie me vedno opozarja na Jezusovo sporočilo: »Ljubite se med seboj, kot sem vas jaz ljubil.« Marie je pred pošto srečala lačnega brezdomca. Ta moški srednjih let je bil videti zdrav in močan, vendar je bil umazan. Vprašala me je, če bi mu jaz oddala stanovanje, dokler si ne uredi življenja. »Ne oddajam stanovanja tujcem brez priporočila in brez denarja,« sem ji povedala. »Brezdomci s seboj nosijo veliko problemov, ki jih jaz ne morem reševati.« Marie je bila začudena, vendar je rekla, da me razume. Prosila je prijatelje in v hotelih, če

bi sprejeli njenega najdenčka, a brez uspeha. Sama je en mesec skrbela za prijateljičin vrt in za to so ji plačali sto dolarjev. Dala je teh sto dolarjev temu brezdomcu, ker več ni imela. Spomnila me je na tisto svetopisemsko vdovo, ki je darovala zadnje kovance. Prijatelj je rekel: »Ko daš zadnje, kar imaš, potem nimaš več kaj dati in te nihče več noče poznati.« Spomnila sem se tudi besed: »Ko sem bil lačen, si me nahranila, ko sem bil žejen, si me napojila.«

Kje se začne in konča radodarnost? Jordan Peterson pravi: »Starši svojo ljubezen do otrok vse preveč izražajo tako, da jim vse nudijo in vse dovolijo. S tem si hočejo pridobiti njihovo ljubezen. Tako otroke onesposobijo, da bi si kasneje sami pomagali in bi tudi kaj prispevali za družbo. Ker pričakujejo,

da bodo drugi skrbeli zanje, se jih vsi otepajo.

»V Avstraliji država skrbi za tiste, ki si ne morejo sami pomagati,« pravi Angela. »Vsi smo na Centrelinku in imamo iste pogoje in dohodke.« Res je tudi, kot pravi pregovor: *Nujnost je mati izuma (Necessity is the mother of invention)*. Ta pregovor smo posebno priseljenci večkrat preizkusili, ko smo s svojo torbico cunj pristali med tujci na tujem kontinentu. Opomogli smo si vsak na svoj način in si hitro uredili dom.

Stara prijateljica Kath se spominja: »Po vojni je prišlo v Avstralijo na tisoče ljudi iz Evrope. Žal nam je bilo teh revežev, ki niso imeli nikogar, niso znali jezika in so iskali delo.« Čez nekaj let pa so Avstralci začudeno gledali, ker so ti evropski reveži gradili lepše hiše, vozili boljše avtomobile in delali več kot Avstralci.

Resnica

Strinjam se s papežem, ki pravi, da vsa pota dobrih ljudi vodijo k Bogu. Tudi Jezus se je družil z grešniki in jih vodil po pravi poti. Križali so ga, ker je vztrajal v svojem nauku.

Vsi smo verniki. Štiristo milijonov Indijcev se je kopalo v reki Ganges, da bi se očistili grehov. Na milijone muslimanov vsako leto opravlja hadž ali tradicionalno romanje v Meko, božjo pot za odpuščanje grehov. Kristjani se v nedeljo srečamo pri maši, da priznamo svoje slabosti in prosimo za pomoč, da bi postali boljši.

Moja prijateljica Carol pravi: »Jaz hočem samo resnico.«

»Katero resnico,« sem jo vprašala. »Mojo, tvojo, njegovo?«

Steven Hawking je bil avtoriteta v znanosti. Predvsem je bil strokovnjak za veselje in črne luknje. Pred smrtjo je rekel: »Vsi smo bili v zmoti. Ni res, kar smo odkrili. Ne vemo, koliko veselij obstaja, in ne vemo, kaj se dogaja v teh črnih luknjah. Obstaja energija, ki je še nismo identificirali in izmerili.«

Gledam in poslušam pametne in dobre ljudi, ki imajo različna mnenja. Filozofija je mnenje ali prepričanje različnih posameznikov, ki so več ali manj vplivali na človeštvo.

Google o nas pogosto ve več kot prijatelji

Ko plavam v našem arteškem vročem bazenu, poslušam pogovore v številnih jezikih. Sem pridejo Azijci in Evropejci vseh narodnosti. Posebno radi se pridejo kopat Hrvati, Bosanci, Srbi in Črnogorci. Seveda se med seboj pogovarjajo v svojem jeziku. Počutijo se varne, da lahko iskreno izrazijo svoja mnenja o politiki, drugih narodnostih in ljudeh v bazenu. Tu slišim preizkušene zdravstvene in kuharske recepte, nasvete za zakonce in za vzgojo otrok. Ker ne vedo, da razumem njihov jezik, pogosto slišim tudi kaj iskrenega o sebi. To se mi zdi podobno prisluškovanju (a fly on the wall, kot pravijo Avstralci). Le redko imamo priložnost, da vidimo sebe tako, kot nas vidijo drugi.

Aborigini

V Ljubljani so me povabili v šolo, da otrokom povem kaj o Avstraliji. Najprej sem vprašala učence, kaj že vedo o Avstraliji. Desetletni fant je rekel: »Avstralija ima Aborigine.« Začudena sem ga vprašala, kaj ve o Aboriginih, in pravi: »Aborigini imajo dolge noge.« Bilo je v času olimpijskih iger, ko je Cathy Freeman s svojimi dolgimi nogami zmagala v teku. Zapomnil si je, kar se ga je dotaknilo.

Nasveti in opomini

So vaši odrasli otroci in vnuki hvaležni za vaše opomine in nasvete? Mene vedno opozarjajo, naj jih neham učiti, ker so že dosti stari in hočejo delati po svoje. Ker sem učiteljica, težko pozabim na svoj poklic in zato učim. Neuspešno? Ko imajo otroci resne probleme, mi poročajo o tem, in jaz si ne morem pomagati, da jim ne bi kaj svetovala. In že me zavrnejo.

Prijateljica Marie mi je v trgovini zelo razburjeno pripovedovala o svojih težavah. Jaz sem takoj spet postala učiteljica in začela reševati njene probleme. »Ne rabim tvojih nasvetov,« je rekla. »Rada bi samo, da me poslušáš.«

Ker sem šla od doma z enajstimi leti, se ne spomnim nasvetov staršev. Domov sem hodila samo za počitnice in takrat sem pridno nabirala gobe in druga zelišča, da sem zaslužila malo denarja. Tudi oče in mama sta vedno delala. Ni bilo časa za nasvete. Vem, da mi je mama povedala vse življenjepise svetnikov, in oče je pridno ponavljal pravljice o lepi princesi in hudobni vili, o hudem volku in princu, ki bo na koncu prišel, in bo vse lepo do konca naših dni.

V gozdu na vrhu hriba sem pogosto sedela in uživala ob petju ptic in občudovanju narave. Nobenega strahu pred prihodnostjo, nobenih nasvetov in opominov. Zdi se mi, da smo takrat vsi verjeli v lepšo bodočnost. Zdi se mi tudi, da se zdaj ljudje bojimo eden drugega. Mogoče zato, ker živimo v tujem okolju in nimamo domačega zaledja. Bojimo se predvsem za svoje družine, ker nimajo širše družinske opore.

Pratika

Za božič sem si pri maši kupila *Pratiko*. Priznati moram, da premalo berem slovenske knjige. Vsi, vsak na svoj način, želimo ohranjati slovenstvo, vendar to ne gre brez zavestnega truda. V *Pratiki* predsednik Mohorjeve družbe Celovec župnik Ivan Olip piše o svojem neutrudnem delu kot voditelj koroških Slovencev.

Mohorjeve knjige sem poznala predvsem po zaslugi Cvetka Faleža. Vsi smo spoznali Cvetka, ko smo prišli v Avstralijo, ker je Slovencem od hiše do hiše nosil Mohorjeve knjige. Včasih so se ljudje celo jezili nanj, ker smo vsi varčevali denar in mnogim ni bilo mar za knjige. Cvetko in župnik Ivan Olip pa sta vztrajala v prepričanju, da je pomembno ohranjati slovenski jezik. Vsak majhen prispevek nas ohranja pri življenju.

Ob tej priložnosti se zahvaljujem posebno našim verskim voditeljem, patrom Darku, Davidu in Simonu Petru, ker nas držijo skupaj in tako ohranjajo ne samo našo vero ampak tudi slovensko medsebojno pripadnost. Zdaj ko se prva generacija Slovencev poslavlja, rabimo njihovo vzpodbudo in tolažbo. Zapuščamo jim naše družine, ki iščejo svoje korenine in želijo ohranjati svojo identiteto in kulturo.

Ob tej priložnosti tudi čestitam vsem mlajšim avstralskim Slovencem, ki so prevzeli vodstvo slovenskih društev. Seveda bodo deležni številnih pohval in tudi kritik. V Canberri se trudijo s praznovanji in obnavljanjem tradicij. V vsakem vodstvu se krešejo mnjenja in to naredi vodenje uspešno in zanimivo. Vsi se učimo in upam, da bomo sprejeli njihov trud s hvaležnostjo.

Spomini na drugo svetovno vojno

Tonček Tona Anton Resnik

Rodil sem se 27. maja 1937 na 10-hektarski kmetiji v Šmiklavžu št. 30, Nova Štifta pri Gornjem Gradu.

Najdlje nazaj se blede spominjam žganjekuhe. Bilo je oktobra, leta 1941, in kot štiriletnega fantka me je zanimala temna uniforma financarjev, ki so prišli, da odpečatijo bakreni kotel za kuhanje žganja. Tiste čase je bilo treba vložiti prošnjo za žganjekuho. Ko si končal, si jih obvestil, in so kotel spet zaplombirali, tako so imeli kontrolo.

Leta 1941 je nemška armada okupirala Jugoslavijo. Na mirnem podeželju, kjer leži Nova Štifta v Zgornji Savinjski dolini, nismo za to niti vedeli. Moj pokojni

brat Ignac (Nace) je ravno služil vojaški rok pod kraljevino Jugoslavijo. Nekje na Koroškem so bili vkopani in čakali na Nemce. »Ko sem se ozrl, sem pa videl vse zeleno od Nemcev, ki so nas že prehiteli,« je povedal. Takoj po nemški okupaciji Jugoslavije leta 1941 so brata Naceta mobilizirali

v nemško vojsko. Pripovedoval mi je, kje vse je bil. Najprej so šli v Francijo, v Marseille. Tam so se vkrcali na ladjo in pristali na Poljskem, v Gdansku. Od tam pa na vlak v Minsk in naprej v Donetck vse do Črnega morja, kjer bi Nace kmalu utonil, a so ga Nemci rešili. Utonil pa je njegov prijatelj in sovaščan.

Na fronti v Rusiji je bil Nace ranjen v četrti prst na roki (prstanec). Krogla mu ga je odbila, držala ga je samo še koža. Nace je dejal, da mu je okrevanje v bolnici verjetno rešilo življenje, saj so se medtem bile hude bitke z Rusi.

»Kadar so Rusi naredili veliko ofenzivo proti okupatorju, smo zaslišali ruski krik 'huri-huri' in smo bežali, kolikor so nas noge nesle,« je pripovedoval Nace.

Konec leta 1944, ko so se vrnili na Nizozemsko, je Nace zbežal k zaveznikom Angležem, ki so ga odpeljali v angleško ujetništvo, od koder se je sredi leta 1945 vrnil domov.

Pa se vrnimo nazaj k spominom na Šmiklavž pri Gornjem Gradu. Kmalu po okupaciji Jugoslavije so Nemci prišli tudi v Gornji Grad in tam za župana postavili Ernesta Haudeka. Haudek je imel velik vpliv in kdor se je njemu zameril, se je

kmalu znašel v taboriščih Auschwitz, Dachau ali Jasenovac. Nemci so nam dali takozvane »ess« karte ali karte za hrano, ki so bile različnih barv. Zelena je bila najboljša – če si dobil zeleno, so ti zaupali. Pri naši hiši smo vsi dobili zelene, in oče je šel v trgovino in nabavil vreče moke, sladkorja, tudi usnje. Čevljar je prišel kar na dom in naredil vsem v družini čevlje po meri.

Ljudje so se že kar vživeli v novi sistem, ko so se naenkrat ob cestah in na zgradbah pojavili plakati z opozorilom: če bo kdorkoli dal karkoli »banditom«, kot so imenovali partizane, bo ob glavo. Res so se širile govorice, da so se v gozdovih pojavili »ta gozdni« ali »ta strgani«, kot so jih ljudje imenovali.

Jeseni leta 1943 so se prikazali tudi v naši hiši. Naša hiša stoji tik pod gozdom in iz njega so prišli trije. V hišo sta stopila dva, eden je ostal zunaj na straži. Eden od njiju je opazil na steni koledar s Hitlerjevo sliko in rekel: »Kaj pa imate tu gor to svinjarijo?« Vzel je vžigalnik mojega starega očeta, ki je bil na omarici ob postelji, ter sredi hiše zažgal koledar. Potem pa je spregovoril nekaj besed, češ, vemo, da se govori naokrog, da smo ta strgani in cigani, ampak smo pravi partizani. »Vemo, da nas morate fašistom prijaviti, da smo bili pri vas,« je še rekel. Moj oče jih ni prijavil, nam otrokom pa je zabičal, da če nas kdo vpraša, ali smo kaj videli ali slišali, nismo videli ali slišali ničesar.

Leta 1944 smo otroci, ki smo bili rojeni leta 1937, šli v nemško šolo. Mame, ki so nas prvi dan peljale v šolo, so učiteljici zaskrbljeno povedale, da znajo njihovi otroci samo slovensko. Učiteljica je rekla, da je strah odveč in da bomo od začetka

uporabljali kar oba jezika. Spominjam se, da smo vsak dan pred poukom molili Očenaš. Učiteljica je bila že kar v letih in precej močna. Naročala nam je, da če na poti v šolo koga srečamo, moramo pozdraviti s »Heil Hitler«.

K sreči šola ni dolgo trajala, ker so jo partizani požgali. Leta 1944 so bile v naši vasi in v Gornjem Gradu hude borbe med partizani in okupatorjem. Nemci so imeli načrt požgati celo Štajersko, vse do Maribora. Začeli so požigati v Tiroseku pod Črničcem. Za hribom se je videl črn dim, ko so pri kmetu Podpečniku zažgali hlev in kaščo. Pri naši hiši smo se bali, da požgejo tudi pri nas, zato smo se vsi obuli in primerno oblekli in šli spat v gozd. Tudi dve kravi smo peljali v gozd in privezali k smrekam. Oče je rešil še nekaj žita iz kašče. Vendar je naša domačija ostala, ker so partizani Nemce nagnali nazaj čez Črnivec. Na Črničcu so partizani ujeli nemškega komandanta in mu rekli, da bo ostal živ, če trikrat zavpije smrt Hitlerju in trikrat živio Tito. Vendar si je raje izbral smrt.

Jeseni leta 1944 je tudi našo družino prizadela tragedija. Mojo takrat 12-letno sestro Heleno je ubilo nemško bombardiranje kmetije v bližini Gornjega Grada, kjer so bili dan prej partizani. Jaz sem pasel krave in sem videl letalo štorkljo prileteti preko Črničca ob Menini planini. Letalo je letelo komaj 700 do 800 metrov nad zemljo in ropotalo kot star traktor. Komaj se je skrilo za hribom, je pa dvakrat hudo počilo in zemlja se je stresla, kot da bi bil potres. Na kmetiji je poleg moje sestre ubilo še deklo in gospodinjo s štirimi otroki, eden je bil še dojenček. Gospodar pa je ostal živ, ker je na reki Dreti sipal žito v mlin. Celo videl je, kako je njegova domačija z družino vred izpuhtela v dim.

Po osvoboditvi leta 1945–46 je pa v naši krajih vladala prava beda ali siromaštvo. Nova komunistična vlada je namreč vsem kmetom uvedla obvezno oddajo vseh živil. Na naši majhni kmetiji smo morali oddati vse, kar smo pridelali. Vedeli so, da imamo deset hektarov obdelovalne zemlje, drugo pa je bil gozd in kmetija je ležala v hribih. Vlada je uvedla tudi neke bone za blago, ki so jih dobili samo delavci, a ne kmetje. Na naši majhni kmetiji smo sejali tudi lan, v bližini so živele neke ženske, ki so tkale platno. Ko se je šola v naši vasi leta 1946 spet odprla, je moja mama nesla platno h krojaču, ki mi je naredil komplet obleko iz platna in še nahrbtnik.

Če se vrnemo nazaj k tej »obvezni oddaji«. Občinski uradniki so prešteli vso živino na kmetiji, krave, ovce, prašiče, celo kokoši, in če je potem kaj zmanjkalo, so te kaznovali z zaplenitvijo kakšne krave ali stroja. Pri naši hiši smo zaklali prašiča in smo ga morali skriti. Režim ali občina je celo določila osebo, ki

je ponoči po kmetijah v hlevih skrivaj preštevala živino. Ljudje so opazili, da pri hlevskih vratih zapah ni bil na istem mestu kot zvečer. V naši okolici je to dolžnost opravljala oseba, ki smo jo imeli za osebnega prijatelja. To je bil majhen kmet, ki je imel dva konja in nam je večkrat pomagal orati in na njive voziti gnoj. Da je bil to on, smo izvedeli šele leta 1950, ko je moja sestra službovala v Radmirju in ji je prijateljica rekla: »A veš, koga sem sinoči videla pri radmirski pošti, ko so prišli vohuni s sestanka? Vašega vaščana, Franca R.« Seveda je bilo treba o tem molčati, če bi kdo govoril naokoli, bi se hitro znašel v zaporu.

Težko življenje in tudi lakoto smo imeli vse do konca leta 1950. Leta 1949 je Tito prišel na Ostrožno pri Celju. S prijateljem sva ga šla poslušat. Bilo je ogromno ljudi. Med drugim je Tito dejal: »Vem, da imate ljudje zelo težko življenje. Jugoslavija pridelala dosti hrane, da lahko preživlja vse državljane. Do zdaj je večina našega pridelka šla v Rusijo kot povračilo, ker so nam pomagali osvoboditi Beograd. Odslej pa ne bomo več dajali teh dajatev.« Takrat je v Jugoslaviji zavladal strah pred morebitno rusko okupacijo Jugoslavije.

Ob tej krizi leta 1950, ko sem končal osnovno šolo, me je bližnji kmet vprašal, če bi šel k njim za pastirja. Kmetija se imenuje pri Slapniku, pisali so se pa Rihter. Ta družina je bila z mano zelo dobra, kupili so mi novo obleko in obutev.

Naslednji dve leti, 1951–52, sem pa kar pri njihovih sosedih služil za hlapca, ker niso imeli otrok. Ta kmetija se imenuje pri Požarniku, pisali so se pa Rihter, ker se je Slapnikov Ciril priženil k Požarniku. Za plačo smo se dogovorili, da mi na leto kupijo dve obleki in čevlje, in 500 dinarjev dobim na mesec.

Leta 1953 sem se vrnil domov in se zaposlil pri gradnji občinske ceste v bližini. Istega leta je na dom prišel zidarski mojster in prosil mene in starše, ali bi se šel mogoče k njemu učiti za zidarja. Tisti čas je imel v vasi v gradnji kar tri hiše in en hlev. Pri njem sem delal in se malo praktično učil tri mesece, plačal pa mi ni niti dinarja. Po treh mesecih bi moral v tehnično šolo v Ljubljani, za kar pa moji starši niso imeli dovolj denarja. Tako je moj zidarski poklic splaval po vodi.

Leta 1954 sem pomagal doma na kmetiji in hodil malo drugim pomagat pri košnji. Istega leta sem moral iti tudi za dva tedna na predvojaško vzgojo na otok Pag v Dalmaciji.

Naslednje leto, 1955, sem se za nekaj mesecev zaposlil pri podjetju Slovenija ceste. Delali smo viadukt in most v Črni pri Kamniku, ker je staro cesto zasul plaz. Vodja tega projekta je bil Mariborčan Leopold Pepelnik. Mene je imel kar rad in mi je zmeraj dajal lahka dela. Pri tem delu nas je bilo samo kakšnih pet domačinov, drugi pa so bili Bosanci in Prekmurci z madžarske meje. Slovencem je vodja projekta dal in pripisal več nadur, tako da smo kar dobro zaslužili. Ko sem pozno jeseni

dal odpoved, šefu ni bilo prav. »Fant, a veš, da goste službe so redke suknje?« mi je rekel. Da ne bi zmrzoval na cesti, sem si takrat že iskal službo v kakšni tovarni. Tiste čase je moj svak že delal v Kamniku v smodnišnici ali Barutani, kakor so jo imenovali. Prosil sem ga, če vpraša še zame, in res sem pozno jeseni leta 1955 tam

dobil službo. Pri tem podjetju je bilo zaposlenih okrog 700 delavcev. Na začetku sem delal v tehničnem oddelku, pozneje pa pri produkciji dinamita. Spomladi leta 1957 je to podjetje praznovalo 105. obletnico obstoja. Ob tej priložnosti so delavcem priredili piknik na nekem travniku ob gozdu. Imel sem en star fotoaparat in sem fotografiral. V tovarni smo imeli svojo ambulanto z zdravnico in medicinsko sestro.

Leta 1956 sem dobil poziv na predvojaško vzgojo, a sem ravno takrat imel majhno zastrupitev na nogi. Bil sem doma na bolniški in zdravnici sem povedal, da sem dobil poziv. »Ne, tja pa ne boš šel,« je rekla. »Pisala bom na pristojni vojni urad, da si nesposoben.« Mogoče je tudi to vplivalo, da leta 1957 nisem dobil poziva za v vojsko.

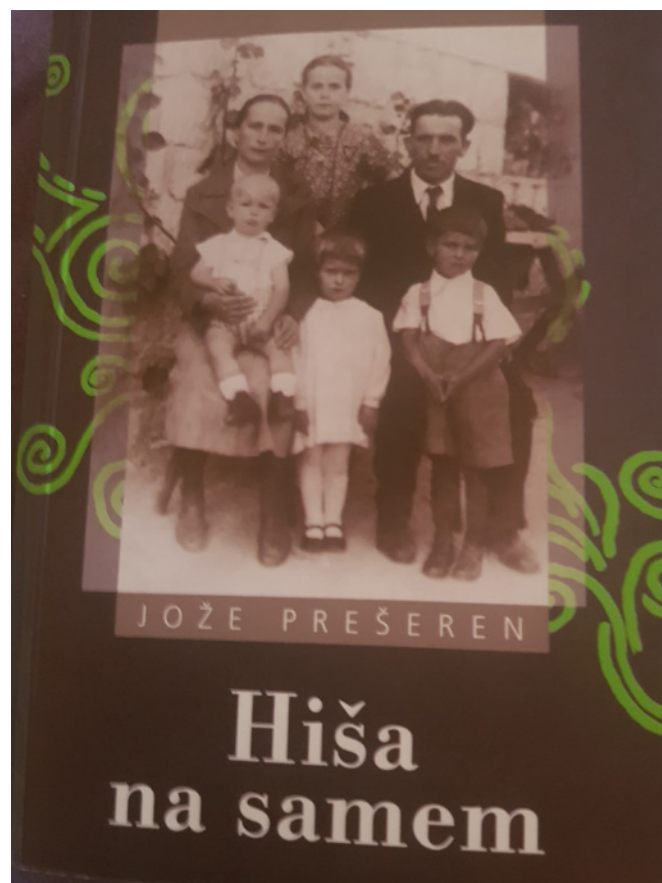
Tiste čase je v naši vasi veliko mladih fantov pobegnilo čez mejo v Avstrijo. Tudi jaz sem premišljeval, kaj naj naredim, ker v Jugoslaviji nisem pričakoval lepe prihodnosti. In sem se tudi jaz odločil, da grem v svet za boljšim kosom kruha. Tukaj bom končal svojo zgodbo v domovini.

Če bodo bralci želeli, bom pa drugič napisal o mojem begu in prihodu v Avstralijo. Lep pozdrav vam in bralcem *Misli*. Želim Vam tudi zdravja in uspehov v novem letu.

Kjer se sloni tepejo, je trava poteptana

Graham je rekel, da ne bere levičarskih laži. Carol pravi, da ne gleda desničarskih pravljič. Duddley je rekel: »Jaz vse poslušam in berem, ker mi je Bog dal desno in levo uho. Vmes mi je podaril še malo razuma, da sprejemem samo tisto, kar se mi zdi dobro.«

Vse bolj težko se je odločati komu verjeti in zaupati; med posredovalci novic in modrosti je veliko različnih prepričanj, zato tudi jaz poslušam in gledam filme o zgodovini Srednjega vzhoda z različnih strani. Rada bi se odločila, na kateri strani stojim, vendar mi to nikoli ne uspe. Vse bolj razumem afriški rek: *Kjer se sloni tepejo tam je trava poteptana*. Postopoma spoznavam razloge za zgodovinske odločitve, in žal mi je poteptanih ljudi na obeh straneh. Sloni zdaj obljublajo, da se bodo srečali in naredili mir na Zemlji. Upajmo. Vojne so bile vedno del življenja. Za njimi ostane le poteptana trava. Tako je zdaj tudi v Gazi in Izraelu. Tako je bilo v Sloveniji naše mladosti. Mi, avstralski Slovenci, smo dediči druge svetovne vojne. Žrtve in zmagovalci. Večinoma poteptani. Ker smo majhen narod, se ne borimo proti večjim narodom, a imamo medsebojne borbe, da nam ni dolgčas.

Imela sem tri brate. Jože in Rudi sta bila ob začetku druge svetovne vojne 16 in 17 let stara vajenca. Kot bogaboječa katoličana so jih vzeli med domobrance, da bi se borila proti brezbožnim komunistom, ki so takrat pobijali vodilne Slovence. Najmlajši Valentin je bil kasneje priča, ko so Nemci sovaščane preseljevali v taborišča. Na svoj 14. rojstni dan, 9. 8. 1944, se je odločil, da se bo s prijateljem pridružil partizanom in se tako uprl nemškemu nasilju. Ker je bil mladoleten, so ga poslali v Kijev na vojaško akademijo.

Po vojni sta bila Jože in Rudi vrnjena iz Vetrinja v Avstriji in komunisti so ju v Kočevskem Rogu umorili. Valentin se je vrnil leta 1948, ko sta se Stalin in Tito razšla. Dobil je štipendijo, da je lahko študiral. Postal je inženir in kasneje

farmacevt in direktor Plive, tovarne zdravil. Oblastem je bil vedno sumljiv, ker je bil iz katoliške družine in ker sem jaz, njegova sestra, pobegnila iz Jugoslavije in se v Avstraliji družila z antikomunisti. Ti isti antikomunisti so me v Avstraliji obdolžili, da sodelujem s komunisti, ker sem pisala članke za *Rodno grudo*, revijo Slovencev po svetu. Njen urednik je bil Jože Prešeren. Pred smrtjo mi je poslal knjižico, ki jo je napisal v spomin svojim staršem. V njej pove, da sta mu bila po vojni omogočena šolanje in poslovno napredovanje, ker je bil sin padlega borca. Brat Jožetovega očeta je bil duhovnik, očetova sestra je bila redovnica. Jožetov brat je bil vodja lokalnih domobrancev. Pred smrtjo je Jože Prešeren od očitvidcev izvedel, da so njegovega ljubljenega očeta ubili partizani in ne Nemci.

Z Jožetom Prešernom sva bila iste starosti, oba sva bila dediča vojne. Vsak na svoj način sva bila poteptani žrtvi.

Kot urednik *Rodne grude* je bil Jože 30 let del našega življenja. Nekateri smo objavljali svoje pisanje v *Rodni grudi*, drugi so jo brali. Veliko izseljencev je sovražilo Slovensko izseljensko matico, *Rodno grudo* in Jožeta. Ko sem osebno srečala Jožeta in njegovo družino, sem videla, da so to pošteni, dobri Slovenci. Seveda je Jože delal pri Matici in je imel rad svojo službo. Tudi jaz sem v komunističnem sistemu delala kot učiteljica in sem imela rada svojo službo. Delali smo po navodilih in načrtih takratnih oblasti in po svoji vesti.

Jože Prešeren pripoveduje za mojo knjigo Avstralski Slovenci: »Domovina je tam, kjer ti je dobro.' Tega latinskega reka sem se naučil v gimnaziji, a ga takrat nisem razumel. Vendar, ali nas ni skušal slovenski pesnik Oton Župancič prepričati o nasprotnem: Domovina je ena, nam vsem dodeljena? Bolj sem zaupal slovenskemu pesniku, zato sem ostal doma v Sloveniji. To pa seveda ne pomeni, da ne potujem rad v druge dežele.

V času, ko sem hodil v gimnazijo in študiral na fakulteti, od 1955 do 1970, je kar nekaj mojih znancev tiho izginilo iz našega malega slovenskega sveta in kasneje smo izvedeli, da so šli prek meje. Sprva so bežali ilegalno, kasneje tudi s potnimi listi. Bilo mi je žal vsakega, ki je odšel, kajti njegovo mesto doma je zavzel nekdo drug, največkrat priseljenci iz drugih republik nekdanje Jugoslavije.

Nisem mogel razumeti, kako lahko nekdo zapusti svojo mater, oče-

ta, sestre, brate in prijatelje, da bi začel nekje drugje, sam in praktično iz nič. Ali je bila to želja, da bi videl svet, ali le hrepenenje po boljšem življenju? Je bila to borba za preživetje ali pobeg pred ideološkim nasiljem?

Končal sem študij in postal profesor slovanskih jezikov, a nisem iskal zaposlitve v izobraževanju. Všeč mi je bilo novinarstvo in raziskovanje. Po naključju so mi ponudili delo pri *Rodni grudi*, mesečniku za Slovence, ki živijo v tujini, ki ga je izdajala SIM (Slovenska izseljenska matica). Ta je bila v tistem času edina slovenska organizacija, ki ji je bilo dovoljeno, da ima lahko stike s Slovenci, ki so živeli zunaj naših meja. V letih od 1965 do 2000 sem delal kot urednik pri *Rodni grudi*. Užival sem v svojem delu in desetletja so prehitro minila.

SIM je bila uradno družbena organizacija, ki je bila neodvisna od vlade, čeprav brez njene finančne pomoči ni mogla obstajati. Člani SIM so bili tudi izseljenci, ki so se vrnili, poleg njih pa še raziskovalci slovenskega izseljenišтва in kulturni delavci. Med člani je bilo tudi nekaj diplomatov in politikov.

Zaposleni pri SIM smo dobili delovne programe in navodila, kako razvijati stike s slovenskimi izseljenci in njihovimi družinami, kako v novih okoljih opogumljati in spodbujati izražanje slovenske kulture in jezika, kako spodbujati obiske Slovenije in informirati izseljence o dogodkih v Sloveniji.

Sodelovanje je bilo dovoljeno edino z izseljenci, ki so bili lojalni do političnega režima doma. To je še prav posebej veljalo za politične izseljence.

Bil sem zaposlen s številnimi idejami in načrti, a sem si vedno vzel čas, da sem se srečal z obiskovalci, ki so prišli domov na počitnice. Vedno sem bil vesel, da sem prisluhnil njihovim zgodbam, saj so jim bogate življenjske izkušnje dale širši pogled na svet.

V 60-ih letih so prišle na obisk prve pogumne skupine avstralskih Slovencev. Leta 1980 sem prvič prišel v Avstralijo kot novinar z ansamblom Ottavia Brajka. To je bil zame vznemirljiv in zanimiv čas in s Slovenci sem se srečal v vsakem avstralskem mestu. Kot novinar/pisatelj sem imel tesne stike s slovenskimi pisatelji v Avstraliji. Vesel sem, da sem uspel najti založnika, Mohorjevo družbo, za roman *Barbara Cilke Žagar*, ki je bil prvi roman nekega avstralskega Slovenca oz. Slovenke, izdan v Sloveniji.

Po propadu komunizma je šla Slovenija skozi proces demokratizacije in vzpostavitve neodvisne Slovenije. Le malo ljudi je priznalo, da kdor dela, dela tudi napake. Kar zadeva SIM, smo skušali uravnotežiti pozitivno z negativnim. S tem hočem reči, da smo delali najboljše v okviru naših zmožnosti in znotraj naših omejitev.

Vse bolj jasno mi je postajalo, zakaj so mnogi naši ljudje izbrali Avstralijo za svojo novo domovino. Začenjal sem dojemati stari latinski rek: 'Domovina je tam, kjer ti je dobro'.«

Cilka Žagar

DRAGA ZNANKA

Vedno si se primerjala z mano. Zakaj, mi ni znano. Po značaju sva si bili zelo različni. Jaz sem bila preprosta, ti pa si bila moderna dama. Obe sva rasli v kmečki družini. Spoznali sva se v Avstraliji. Ne tvoje ne moje življenje ni bilo srečno. Ta celina ni za sanjače. Potrebni so izobrazba, znanje angleškega jezika, prilagoditev mestnemu življenju, velikim razdaljam in različnim krajem. Teh lastnosti nisva imeli, ko sva se znašli v Avstraliji. Tu sva živeli več kot petdeset let. Obe sva bili poročeni, imeli sva otroke. Srca in glave si nisem obremenila z jezo in nevoščljivostjo. Če je bilo v moji moči, sem rada svetovala tujcem in tudi tebi, draga znanka. Postala sem vdova. Nisi me prišla tolažit, a vseeno sva ostali dobri znanki.

Bila si leto mlajša kot jaz. Zdaj pa si me prehitela, poslovila si se od tega sveta. Ko bi lahko videla, koliko ljudi se je zbralo v slovenski cerkvi, da bi ti izkazali ljubezen, bi se čudila. Cerkev je bila zasedena do zadnjega kotička, čudežno okrašena s cvetličnimi venci otrok, moža in tudi sorodnikov iz tvojega rojstnega kraja.

Tvoj dom je bil poln obiskovalcev, smeha in razgovorov. Kaj vse ljudje govorijo o nama, kakšni sva bili. Morali bi pogledati v lastno notranjost in lastne grehe in pomagati samotnim in razočaranim ljudem, kakršni sva ti in jaz. Barka tvojega življenja je veliko let plula v nevarnih vodah, preusmerila si jo v mirne vode. Zadovoljno si živela v krogu družine, vnukov ... A bolezen ti ni dala, da bi še dolgo živela, kar si si želela. Razdajala si se za svoje otroke, bili so tvoj ponos, vsi delavni in uspešni.

Skrbeli so zate, da nisi bila nikoli osamljena. Tudi na počitnice sta šla z možem z njimi, z ladjami sta plula po tujih morjih, z letali kakor lastovke selivke letela v rodno Slovenijo. In obstala tu, v Avstraliji.

Naj ti bo Bog usmiljen sodnik, da boš prišla v nebesa.

Jaz sem še tu, kjer si me zadnjič obiskala, kako dolgo ali kratko, ne vem. Kruta so starosti leta, ene mučijo dolgo, druge krajši čas, nekateri pa so iz življenja v smrt poklicani hitro, kar čez noč.

Draga znanka, upam, da se še srečava tam, kjer si zdaj. Morda vsi postanemo leteče slike, da se spet vidimo z vsemi, ki smo jih nekoč poznali, jih imeli radi. Dragi znanka, naj ti bo lahka avstralska zemlja, v kateri zdaj počivaš. Zbogom.

E. D. D.

ZAPISI DANICE PETRIČ

Naša slavljenka Milka Stanič ima 100 let

V torek, 18. februarja 2025, smo tri članice molitvene skupine Srca Jezusovega Liza Kociper, Ljubica Sušanj in Danica Petrič, naprosile p. Darka, da nas pelje na dom naše bivše organistke in katehistinje Milke Stanič, ki je ta dan

praznovala 100. rojstni dan. S sinom Stevenom sta ob 4. uri popoldne sedela pred hišo in nas čakala. In naše veselje je bilo res veliko, da smo Milko videli neprimerno boljše volje in počutja, saj nam je p. Darko povedal, da je na prvi petek ni mogel niti obhajati, ker je bila tako slabotna.

V imenu slovenske skupnosti pri Sv. Rafaelu smo dragi slavljenki izročile rože in se ve tudi torta ni smela manjkati. Ko smo se sladkali, smo na mizi videli tudi čestitko od kralja Charlesa in žene kraljice Camile. In telefon je zvonil in voščila je Milka prejemale z vseh koncev. Zaslužila si je vse pozornosti, saj je bila pridna kot čebelica. Ne samo, da je orglala, poučevala verouk, videl si jo tudi na stojnicah, ko smo še prodajali rabljene predmete. In Milka je bila tista pri molitveni skupini, ki me je pred praznikom poklicala in mi rekla: »Danica, moramo pripraviti kosilo za bolne in ostarele«, za sv. Jožefa npr. In če se mi včasih ni dalo, me je Milka že omehčala, da sem zavihala rokave in organizirala vse, kar je bilo potrebno.

Milka je tudi šivala. Bila je samouk za šivanje. Sešila je mnogo oblek za

ministrante, obleko za prvo obhajilo moje hčerke Barbare in tudi, kar me gane še danes: sešila mi je črno bluzo, ko sem pred 29. leti pokopala moža Jožeta. In nič me ni merila, kar tako na oko je sešila in bluza mi lepo paše še danes. Kakor imam še vedno tudi zeleni pulover, ki mi ga je Milka naštrikala. Res je delala majhne čudeže s svojimi rokami. Zdaj, ob tako lepem prazniku, 100. rojstnem dnevu, lahko samo rečem: »Draga Milka, hvala za vse vožnje z avtom, ko ste Ljubico in Lizo vozili, kadar sta morali v cerkev ali na kak pogreb ali ... Hvala vam za vašo dobroto, trud in ljubezen. Razdajali ste se, dokler ste mogli. Naj vas Bog blagoslavlja.«

Včasih je težko ...

Pravijo, da Bog nikomur ne naloži večjega križa, kot ga je sposoben nositi. Podvomila sem v to, ko me je z vseh strani udarilo. Soočila sem se s starostjo in boleznijo svojega partnerja, za katerega sem doma skrbela (zdravniki so mu že leta 2022, ko je bil štirikrat hospitaliziran, svetovali, da gre v dom za ostarele). Pa me, občutljivo kot sem, ni prizadelo le to, pač pa mi v Sloveniji z rakom bije borbo moj brat Poldi.

In potem kar naprej hodim okoli zdravnikov. Če ne zase, pa sem hodila z Janezom. In kar vrstijo se pogrebi v naši slovenski cerkvi. Prijatelji in znanci odhajajo domov k Očetu. In začela sem se spraševati, kdo bo pa prišel na moj pogreb? Kdo bo pa mene sploh pokopal, saj pravijo, da nam bodo slovenske duhovnike vzeli? Naše slovenske cerkve v Avstraliji so vedno bolj prazne, mladih ni, starejši umirajo ...

Padla sem v tisto črno luknjo depresije iz katere se včasih zdi, da sploh ni izhoda. Ko se ne moreš smejati, ne peti, ne pisati ... Grozno!

O, joj, in ali si v Avstraliji lahko predstavljate, da ne voziš avta, pa mora biti pri hiši dovolj hrane za vse, ki pridejo? Zato me lahko dostikrat s »cekarji« obloženo vidijo tudi peš hoditi iz trgovine. Pa dragi sosedi in prijateljci Majdi Dežman – Develan se moram iz srca zahvaliti, da me vsak petek pelje v trgovino.

Slabo sem začela novo leto 2025. Šestega januarja sem morala poklicati rešilca in bila v bolnici teden dni. Mislila sem, da je po meni, saj mi je začelo nagajati tudi srce in kar naenkrat me noge niso več ubogale. Pravijo, da se začnemo starati pri nogah, in starejši od mene mi pravijo: »Pridruži se klubu starih ljudi.« Ajd, to je to. Stara sem postala. Pa mi to ne gre v račun, saj sem še včeraj tako rada igrala tenis z vnukom, skakala z njim za žogo ... Zdaj pa komaj lezem, kot kak polž. Pa da ne bom jamrala. Je, kar je, sprejemem iz Božjih rok. Bog ve, zakaj, kako in kdaj. Še vedno v življenju, karkoli se mi je zgodilo, slabega in težkega, sem pozneje odkrila, zakaj je tako pač moralo biti. In bilo je prav. Bogu hvala. Vse vas pozdravljam in želim mir in vse dobro.

Naši otroci

V nedeljo, 23. februarja 2025, smo v slovenski cerkvi sv. Rafaela v Mer-rylandsu imeli posebno, lahko bi rekla bolj svečano sv. mašo. Saj ponavadi v cerkvi vidimo le osivele glave starejših, to nedeljo pa so s šolskimi torbami na hrbtu prihajali v cerkev otroci, vnuki naših sorojakov. Obnovili smo krstne obljube, p. Darko pa je imel lepo pridigo zanje in otrokom je podelil blagoslov za novo šolsko leto, ki so ga začeli v mesecu februarju.

Bila sem srečna, res sem bila vesela, ko sem te otroke videla sedeti v prvih vrstah pred oltarjem in želim si, da bi jih starši večkrat pripeljali. Vem, kako zelo so vsi zaposleni, a za Boga bi morali najti čas. No, to nedeljo so si ga znali najti in upajmo, da se kmalu spet vidimo z našimi mladimi prijatelji. In naj vas Bog varuje in bodite pridni v šoli.

SLOVENSKO SOCIALNO SKRBTSTVO IN INFORMACIJSKI URAD Inc.

Slovenski informacijski urad Welfare Office Kew obvešča, da od 1. januarja 2025 naprej ne bo imel več pisarne v poslopju Baraga House v Kewju. Naša ustanova bo delovala še naprej. Za pomoč nas lahko prosite po elektronski pošti:

slovwelfare@bigpond.com

ali po telefonu:

04 0705 6463 Peter Mandelj ali

03 9795 8550 ali 04 0020 4697 Slavka Gorup.

Delala bosta vsak na svojem domu in vam pomagala pri izpolnjevanju obrazcev in pošiljanju Potrdil o živetju na Slovenski pokojninski zavod v Slovenijo. Peter Mandelj bo delal v Macleodu, Slavka Gorup pa v Dandenongu.

Peter Mandelj OAM JP, predsednik

VELEPOSLANIŠTVO REPUBLIKE SLOVENIJE EMBASSY OF THE REPUBLIC OF SLOVENIA

26 Akame Circuit, O' MALLEY ACT 2606

Telefon: +61 2 6290 0000, faks: +61 2 6290 0619

e-mail: sloembassy.canberra@gov.si

http://canberra.veleposlanistvo.si

MARKO HAM, veleposlanik

DAVOR DEVČIČ, pooblaščen minister

ANDREJA KERŠEVAN DRAKSLER, svetovalka

24 HOUR SERVICE
(03) 9373 7000

We employ over 230 caring, highly trained and committed people, including 12 direct descendants of the founders.
We serve the community from 24 branch locations throughout the Melbourne Metropolitan area and Echuca.

816 Doncaster Road, Doncaster

www.tobinbrothers.com.au

